

INVENTOINTIRAPORTTI

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi

11.–14.8.2025

(Imatra, Ruokolahti ja Rautjärvi)

Museovirasto

Arkeologiset kenttäpalvelut

Vesa Laulumaa

Tiivistelmä

Museoviraston Arkeologisten kenttäpalvelujen tutkija Vesa Laulumaa toteutti 11.–14.8.2025 Fingrid Oyj:n tilauksesta Imatran Kaukopään ja Rautjärven Änkilän välisen noin 36 km pitkän voimajohtohankkeen sekä Ruokolahden Vennonmäen noin 78 ha suunnittelualueen arkeologisen inventoinnin. Inventointi tehtiin noin 100 m leveydeltä nykyisen johdon molemmin puolin. Esiselvityksessä kivikautisen asutuksen potentiaali todettiin vähäiseksi ja inventoinnin painopiste oli historiallisen ajan ja 1900-luvun sotahistorian kohteissa.

Valmistelussa käytettiin aiempia tutkimusraportteja, muinaisjäännösrekisteriä, verollepano- ja pitäjänkarttoja, 1900-luvun ilmakuvia ja MML:n 5 p/m² ilmalaserkeilausaineistoa, jonka perusteella 31 ilmiötä tarkastettiin maastossa, näistä arkeologisia kohteita oli noin puolet, kaikki liittyivät puolustusvarustuksiin.

Inventoinnissa löytyi yhdeksän uutta kohdetta, kaikki puolustusvarustuksia, todennäköisimmin Salpalinjaan (II ms) liittyviä: Imatralla Kaukopää 1 (vallillinen kuoppa, juoksuhauta, korsu), Kaukopää 2 (kaksi suurta miehistökorsua) ja Saarlampi 3 (kaksi teltanpohjaa); Ruokolahdella Matolampi 1 (korsu ja juoksuhaudat/tuliasemat), Matolampi 2 (juoksuhauta ampuma-asemineen) ja Särkijärvi (n. 70 m taisteluhauta); Rautjärvellä Pallaitniemi 1 (kaksi tuliasemaa ja korsu), Pallaitniemi 2 (taisteluhauta ja tuliasemia) sekä Yläsuo (taisteluhauta, korsu ja tuliasemia, osin luonnonsuojelualueella). Elinkeinohistoriallisia ei tavattu; poikkeuksena vahvistettiin aiempi muinaisjäännösrekisterin havaintokohde, Mustalampi 2 (tervahauta).

Kolmen tunnetun kohteen tiedot täsmennettiin (Mustalampi 2, Saarlampi 1 ja 2). Ruokolahden I maailmansodan maalinnoituskohteita (10–15, 17, 23, 27, 28) ei tarkastettu, koska ne on inventoitu 2022 ja tiedot ovat ajantasaiset.

Useat kohteet sijaitsevat johtoaukealla tai alle 21 m etäisyydellä suunnitellusta linjasta, erityisesti Vennonmäen suunnittelualueen ympäristössä olevat I maailmansodan kohteet. Raportissa suositellaan välttämään kohteiden rakentamisen aikainen vaurioituminen pylväspaikkojen sijoittelulla ja kohteiden työnaikaisella merkitsemisellä.

Sisällys

Tiivistelmä

Arkistotiedot

Sijaintikartta

1. Johdanto	1
2. Inventointialue	2
3. Inventointialueen ja seutukunnan historiaa.....	4
3.1. Esihistoriaa	4
3.2. Keskiaika	4
3.3. Historiallinen aika	4
3.4. 1900-luvun sotahistoria ja sotahistorialliset kohteet.....	5
3.5. Tutkimushistoriaa	6
4. Inventoinnin valmistelu	6
5. Inventoinnin maastotyöt ja tulokset	8
5.1. Maastotyöt	8
5.2. Tulokset	8
6. Yhteenveto	10
Valokuvaluettelo.....	10
Lähteet.....	12
Historialliset kartat	12
Kohdekuvaukset	15
Imatra, Kaukopää 1, UUSI KOHDE	15
Imatra, Kaukopää 2, UUSI KOHDE	19
Imatra, Mustalampi 2, 1000089931	23
Imatra, Saarlampi 1, 1000031585	26
Imatra, Saarlampi 2, 1000031586	29
Imatra, Saarlampi 3, UUSI KOHDE	32
Rautjärvi, Pallaitniemi 1, UUSI KOHDE	35
Rautjärvi, Pallaitniemi 2, UUSI KOHDE	39
Rautjärvi, Yläsuo, UUSI KOHDE.....	42
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399	45
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401	47
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402	49
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403	51
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404	53

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405	55
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407	57
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 23, 1000017414	59
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 27, 1000017418	61
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 28, 1000017419	63
Ruokolahti, Matolampi 1, UUSI KOHDE.....	64
Ruokolahti, Matolampi 2, UUSI KOHDE.....	68
Ruokolahti, Särkijärvi, UUSI KOHDE.....	71

Karttaliite 1. Kaikki inventointikohteet kartalla

Karttaliitteet 2–5. Inventointireitit

Kannen kuva: Kuvassa nykyinen voimajohto Vennonmäeltä Imatran suuntaan. Taustalla näkyvät Kaukopään tehtaot. Kuvaus-
kopterin kuva pohjoisesta. (AKDG7596:3.)

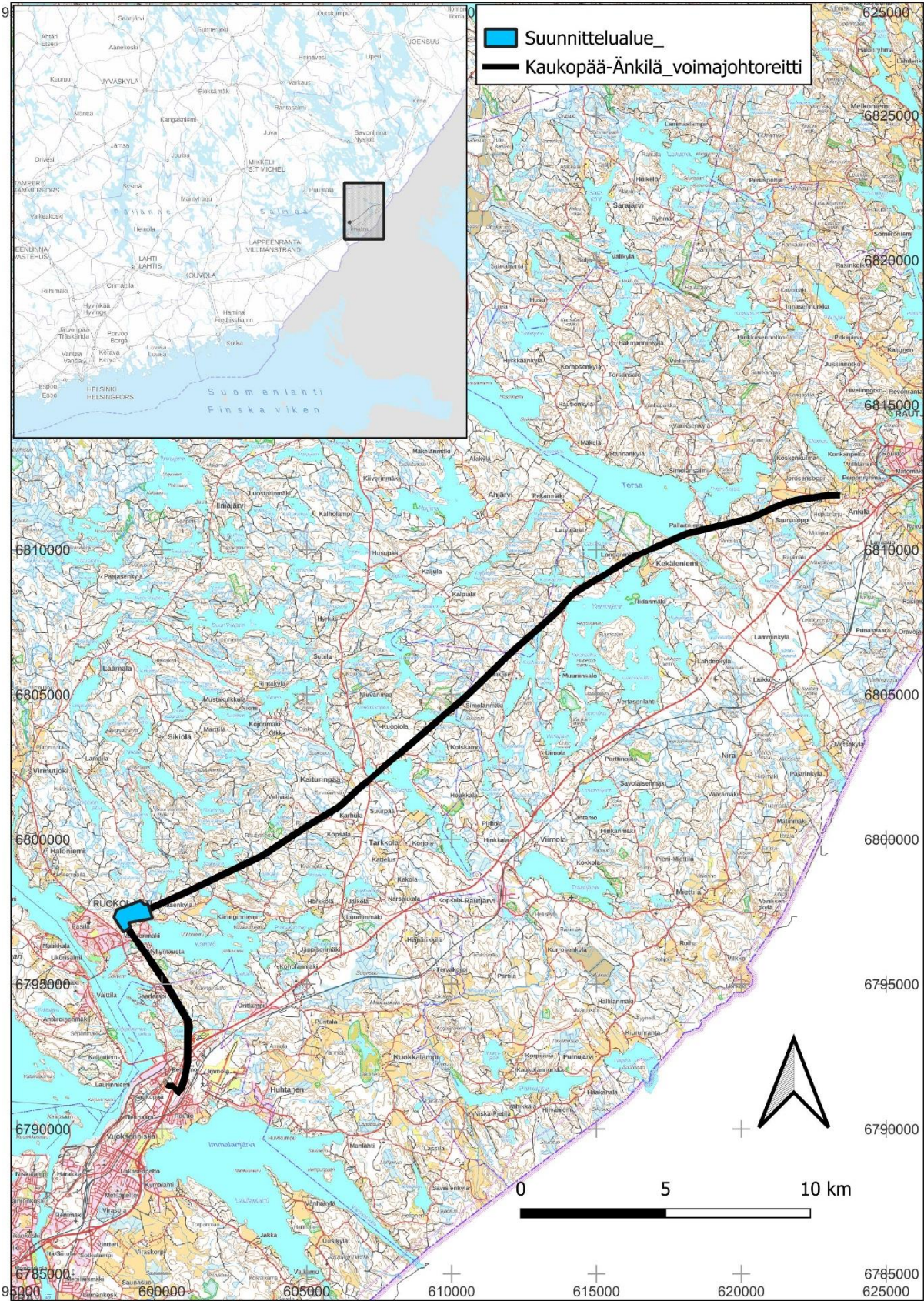
Raportin karttapohjat ja rinnevalokuvat MML 2025

Arkistotiedot

Kunta:	Imatra, Ruokolahti ja Rautjärvi
Tutkimus:	Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi
Kenttätyönjohtaja	Tutkija FM Vesa Laulumaa
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut
Tutkimuksen tilaaja:	Fingrid Oyj, Lökkisepäntie 21, 00620 Helsinki
Inventointialueen laajuus:	Inventoitua voimajohtoreittiä noin 36 km 100 metrin leveydeltä linjan molemmin puolin ja sähköaseman suunnittelualue noin 78 ha. Yhteensä noin 798 ha.
Koordinaatit	Voimajohdon eteläpää Imatralla P:6791601, I:600232, pohjoispää Rautjärvellä P:6811874, I: 623310 (ETRS89-TM35FIN)
Kenttätyöaika:	11.–14.8.2025
Löydöt:	-
Valokuvat:	AKDG7596:1–29

Raportti on arkistoituna pdf-muodossa Museoviraston asiakirjanhallintajärjestelmässä. Kopio on toimitettu työn tilaajalle

Sijaintikartta

1. Johdanto

Fingrid suunnittelee uuden 110 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Kaukopään (Imatra) ja Änkilän (Rautjärvi) välille. Noin 36 kilometrin pituinen voimajohto sijoittuu pääosin nykyisen Vuoksi-Konkapelto-voimajohdon rinnalle, mutta Vennonmäen sähköaseman kohdalla tarvitaan noin kilometrin pituinen uusi maastokäytävä. Johtoalue levenee noin 35 metriä nykyisen voimajohdon itä- tai länsipuolelle, ja pylvästyypiksi valitaan teräsrakenteiset harustetut portaalipylväät, jotka ovat 2–3 metriä nykyisiä korkeampia. Voimajoh-tohankkeen ympäristöselvitys valmistuu vuonna 2025, minkä jälkeen siirrytään yleissuunnitteluun ja tarvittaviin maastotutkimuksiin. Hankkeen rakentaminen on alustavasti aikataulutettu vuosille 2029–2030. Voimajohtoyhteyden tavoitteena on parantaa alueen sähkönsiirron kapasiteettia ja luotettavuutta.

Reitti sijoittuu Imatran, Ruokolahden ja Rautjärven kuntiin, ja asutuksen, vesistöjen sekä Natura-alueiden kohdalla käytetään nykyisen voimajohdon kanssa yhteisiä pylväitä. Arkeologinen inventointi tehtiin koko reitillä ja Vennonmäen sähköaseman suunnittelualueella Etelä-Karjalan alueellisen vastuumuseon ohjeiden mukaisesti (lausunto 9.5.2025 Dnro LPR/5/12.03.03.07/2025). Inventointivaiheessa ei ollut vielä selvää kummalle puolelle nykyistä voimajohtoa uusi voimajohto rakennetaan, joten maastoselvitykset kattavat noin 100 metriä leveän vyöhykkeen nykyisen voimajohdon molemmin puolin. Inventointi tehtiin Museoviraston laatuohjeiden mukaisesti. Maastotyöt suoritti tutkija Vesa Laulumaa Museoviraston Arkeologisista kenttäpalveluista 11.–14.8.2025.

Kemissä 22.9.2025

Vesa Laulumaa

Kuva 1. Nykyistä voimajohtoa Vennonmäeltä itään kohti Rautjärveä. Inventointialue käsitti 100 metriä leveän alueen voimajohdon molemmin puolin. Kuvauskohterin kuva lännestä. (AKDG7596:2.)

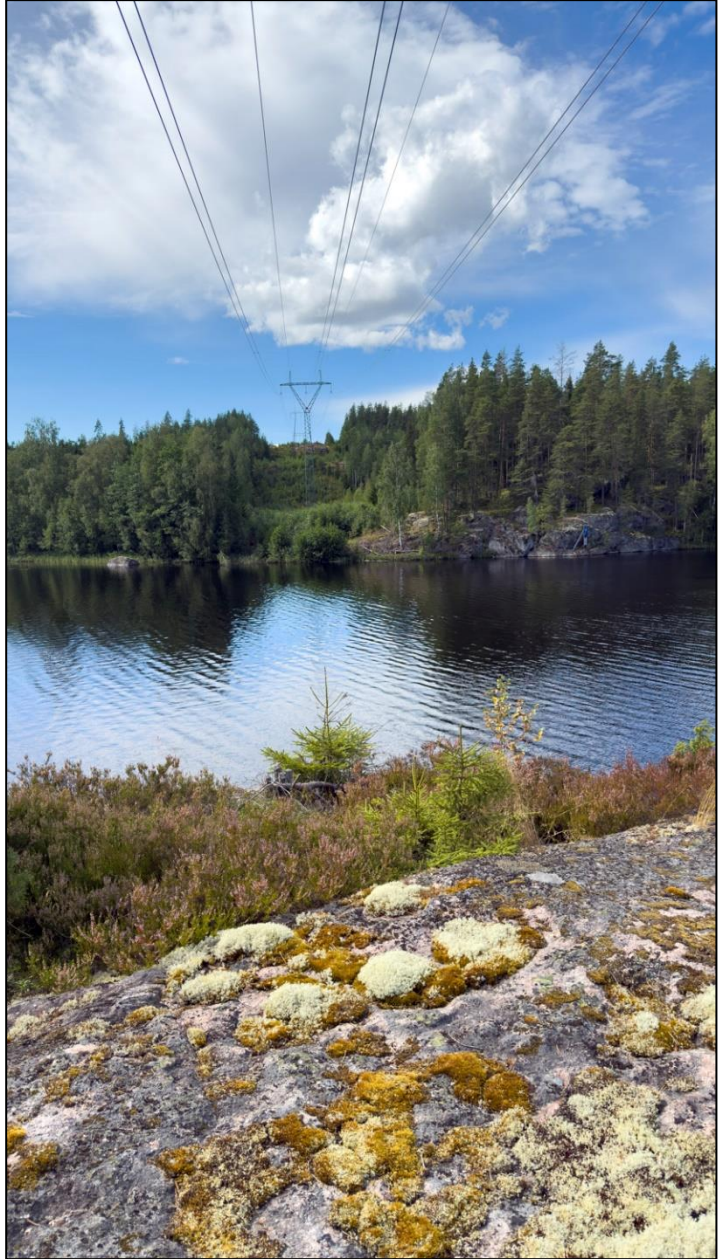
2. Inventointialue

Inventointialue käsitti sähköaseman suunnittelualueen, koko noin 78 hehtaaria, Ruokolahden Vennonmäellä ja Imatran Kaukopäästä Ruokolahden Vennonmäen kautta Rautjärven Änkilään suunnitellun voimajohdon, pituudeltaan noin 36 km, joka inventoitiin 100 metrin leveydeltä linjan molemmin puolin.

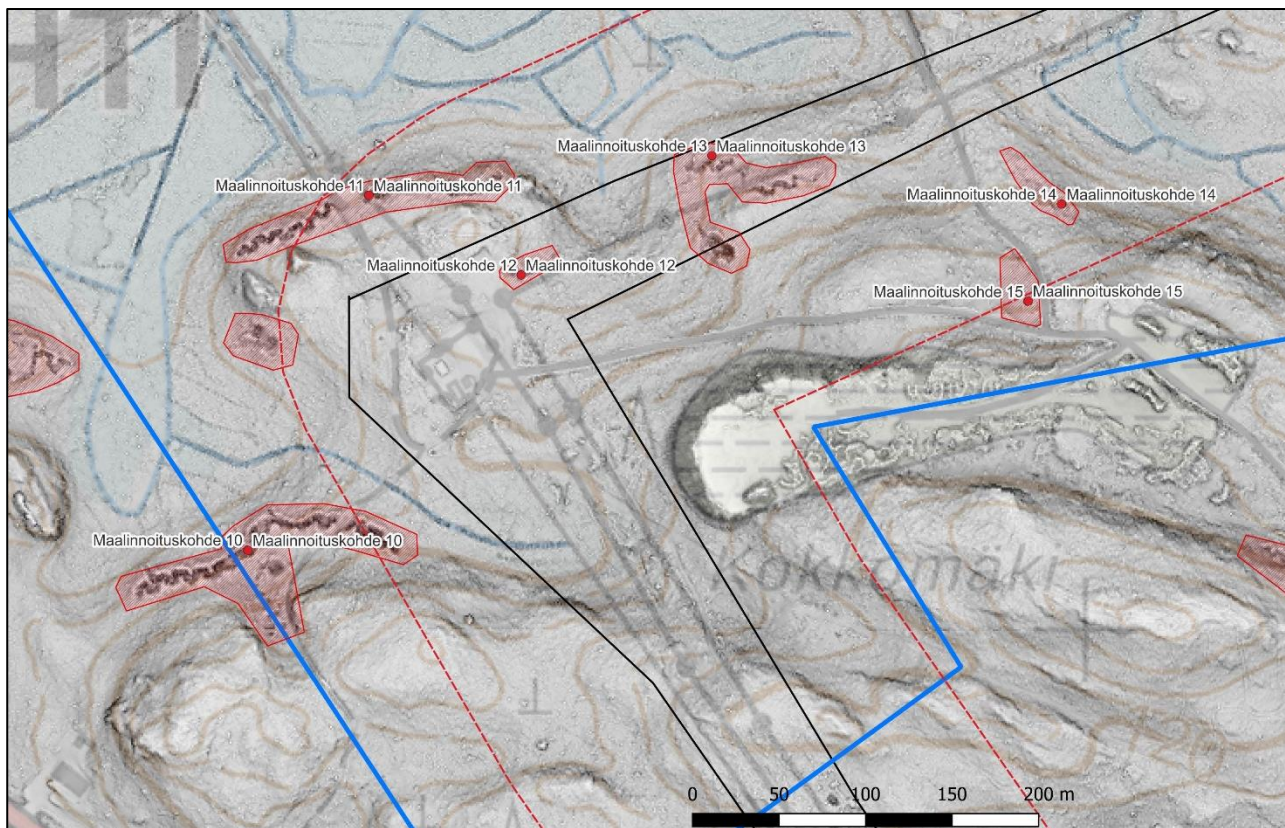
Voimajohtoreitti alkaa Imatran Kaukopäästä. Reitti kulkee muutaman kilometrin pääosin hiekkapohjaisessa kangasmaastossa, joka kuitenkin muuttuu Ruokolahtea kohti kääntyessään kallioiseksi, moreenirinteiseksi mäki-maastoksi, jollaisena se jatkuu aina Rautjärven Änkilään asti, jossa reitti päättyy laajan peltoaukean itäreunaan. Mäkien yläosissa ympäristö on yleensä kuivahkoa kangasta, mutta suurin osa alueesta on hieman kosteampaa kangasta valtapuuna kuusi. Mäkien väleissä maasto on useimmiten soistunutta. Inventoidulla voimajohtoreitillä on paljon nuorta talousmetsää. Voimajohtoreitin korkeimmat mäenhuiput kohoavat noin 140 metrin korkeuteen mpy. (merenpinnan yläpuolella) ja matalimmat noin 85 metriä mpy.

Reitti kulkee Imatran päässä Saimaan läheisyydessä ja puikkelehtii Ruokolahden ja Rautjärven välillä pienempien lampien ja järvien lomitse tai ylittää järvet kapeissa salmikoissa, kuten Vaahteruksen, Jouhtjärven ja Tor-san kohdalla. Reitti kiertää asutuskeskukset ja kulkee pääosin ns. takamailla. Vain Ruokolahdella reitti kulkee taajamien tuntumassa Myllyntaustan ja Vennonmäen kohdalla.

Vennonmäen suunnittelualue on eteläosastaan mäkialuetta (Vennonmäki) ja pohjoisosastaan pienempien mäkien täplittämää ojitettua suota. Alue on pääosin tiheäkasvuista istutusmetsää, lähinnä kuusikkoa. Vennonmäen suunnittelualueella on nykyisinkin sähköasema ja sen läheisyydessä useita ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitteita.

Kuva 2. AKDG7596:5. Voimajohtoreittiä Jouhtjärvensalmen kohdalla. Kuva idästä.

Kuva 3. Vennonmäen suunnittelualueella on keskittymä ensimmäisen maailmansodan maalinnoitteita. Linnoitteista useimmat erottuvat ilmalaserkeilausaineiston visualisointikuvassa hyvin ja niiden sijainti on tiedossa, vaikka alue on sankkaa nuorta kuusikkoa.

Kuva 4. Vennonmäen suunnittelualueella olevan nykyisen sähköaseman läheisyydessä sijaitsee useita ensimmäisen maailmansodan linnoitteita sekä vanha kaatopaikka (kuvan etualalla). Alue on tiheää metsää. Kuvauskohterin kuva idästä. (AKDG7596:1)

3. Inventointialueen ja seutukunnan historiaa

3.1. Esihistoriaa

Ruokolahden, Imatran ja Rautjärven historia muodostaa Saimaan–Vuoksen vesireitistöön tukeutuvan, raja-seudun luonteen leimaaman kokonaisuuden. Seudun kehitys on ollut sidoksissa vesistöjen kulku- ja kalastusmahdollisuuksiin, maaperän harju- ja reunamuodostumiin sekä idän ja lännen väliseen poliittiseen rajalinjaan, joka on vaihdellut keskiajalta nykypäivään.

Saimaan vesistön rantaviiva ja Vuoksen puhkeaminen n. 4000–3800 eaa. määrittivät ratkaisevasti asutuksen suuntaa. Jääkauden jälkeiset Ancyclus- ja Litorina-vaiheen rantakerrostumat sekä Salpausselän reunamuodostumat loivat kuivia harjuja ja kalaisia ranta-alueita, joiden varaan varhainen asutus sijoittui. Arkeologiset löydöt – kampakeraamisen kulttuurin asuinpaikat, kvartsiesineistö, palaneet luut, keramiikan palat sekä Saimaan varhaismetallikauden (n. 1500–500 eaa.) asuinpaikat – osoittavat jatkuvaa hyödyntämistä erityisesti Ruokolahden Saimaan rannoilla ja Rautjärven järviketjuissa. Imatran alueella Vuoksen koskien ympäristö on tuottanut löytöjä kivikaudelta rautakaudelle.

Varhaismetallikaudelta rautakaudelle siirryttäessä alue oli osa itäisen Fennoskandian kontaktiverkostoja. Pronssi- ja varhaisen rautakauden hautaukset ovat vähälukuisia, mikä on tyypillistä Saimaan piirissä; hauta-ryötkiöitä tavataan satunnaisesti. Rautakauden (n. 500 eaa.–1200 jaa.) loppupään asutus näyttää harvahalta, mutta asutuksen jatkuvuutta osoittavat yksittäiset rautakauden esinelöydöt, joita on melko paljon. Saamelais- ja suomalaisperäisen eränkäyntikulttuurin limittäisyys näkyy toponymiaassa ja verotushistoriassa: maakunnallinen eräoikeus ja karjalaisen kaupan reitit kohtasivat itä-länsi-suunnassa.

3.2. Keskiaika

Keskiajalla alue kuului laajasti Karjalaan, ja Ruokolahden, Imatran (silloisen Jääsksen pitäjän) ja Rautjärven seutu oli osa ortodoksisen ja luterilaisen vaikutuspiirin rajavyöhykettä, vaikka kirkollinen organisoituminen oli pitkään hajanaista. Vuoksen varsi toimi kulku- ja vaihtokäytävänä Laatokan suunnasta Hämeeseen. Novgorodin ja myöhemmin Moskovan vallan sekä Ruotsin kruunun kilpailu näkyi veronkannossa ja eräoikeuksissa. Pysyvä peltoviljely yleistyi 1200–1300-luvuilla sopeutuen kaskitalouteen ja niittytalouteen; kylärakenteet jäsenyivät vesistöjen rannoille. Arkeologisesti keskiajan asutusta todistavat lähinnä aikakauteen liittyvät irtolöydöt. Asuinpaikkoja keskiajalta ja rautakaudelta tunnetaan vähän.

3.3. Historiallinen aika

Pitäjähallinto muotoutui 1500-luvulla: Ruokolahti ja Jääski (jonka eteläiset osat liittyivät Imatran vaiheisiin) mainitaan verokirjoissa, ja Rautjärvi eriytyi sittemmin omaksi seurakunnakseen. Uskonpuhdistus toi luterilaisen seurakuntaorganisaation, ja kivikirkkojen sijaan alueella säilyi pitkään puukirkkoja ja kappelikuntia. Talous perustui kaskiviljaan (ruis, ohra), kalastukseen, karjanhoitoon ja tervanpolttoon; myöhäiskeskiajan ja uuden ajan alun verkostot yhdistivät seudun Viipurin markkinoihin.

Idänsodat ja rajansiirrot määrittivät voimakkaasti kehitystä. Stolbovan rauha 1617 liitti laajoja Karjalan alueita Ruotsiin, syventäen hallinnollista ja kirkollista järjestäytymistä, mutta toi myös verotuksellisia paineita ja väestöliikkeitä. 1600-luvun puolivälistä Pietarin kaupungin perustamiseen (1703) asti Venäjän intressi Vuoksen linjalle kasvoi.

Suuressa Pohjan sodassa (1700–1721) ja Isovihan aikana (1713–1721) alue kärsi miehityksestä, väestökadosta ja rakennuskannan tuhosta. Uudenkaupungin rauha (1721) ja Turun rauha (1743) vakiinnuttivat rajan lähelle Saimaan–Vuoksen vyöhykettä; osa Jääsksen pitäjästä jäi Venäjälle, osa Ruotsiin. 1700-luvun puolivälin rajakomissiot jättivät jälkeensä rajamerkkejä ja kartoitusdokumentaatiota, jotka ovat keskeistä historiallisen

maankäytön tutkimuksessa. Saimaan kanavan edeltäjänä kehitettiin kuljetusreittejä, ja paikallinen teollistuminen sai esivaiheensa sahojen ja myllyjen muodossa koskipaikoilla, erityisesti Imatran koskien ympäristössä, jossa alkoi myös varhainen matkailu ja maisemallinen ihailu.

Haminan rauha 1809 liitti Suomen Venäjän keisarikuntaan autonomisena suuriruhtinaskuntana. Imatran koskien teollinen hyödyntäminen kiihtyi vuosisadan loppua kohti: vesivoimapotentialiaali houkutteli sahateollisuutta ja myöhemmin sähköntuotannon esisuunnitelmia. Ruokolahden ja Rautjärven kylärakenne tiivistyi, mutta kaskitalouden väistyminen ja karjatalouden sekä pienimuotoisen teollisuuden kasvu muuttivat maisemaa: niitty- ja peltoaukeat laajenivat, kylätiet ja lossipaikat vakiintuivat. 1800-luvun lopun kirkkorakennukset, koulut ja kunnallishallinto jättivät materiaalista kulttuuria (tiilipoltot, sahalaitokset, kivisillat), jotka ovat arkeologisesti dokumentoitavissa.

3.4. 1900-luvun sotahistoria ja sotahistorialliset kohteet

Etelä-Karjalassa ensimmäisen maailmansodan aikaiset maalinnoitteet muodostavat yhtenäisen, mutta maastoon hajautetun puolustusjärjestelmän, jonka Venäjän keisarikunta rakennutti 1915–1917 osana Pietarin kaupunkia suojaavaa syvyysportaittaista puolustusstrategiaa. Linnoitteet rajattiin järvi- ja suoesteiden loomaan, harjujen reunoille ja kulku-uria hallitseviin maastonkohtiin. Tavoite oli viivyttää lännestä (Itämeren/Pohjanlahden suunnasta) etenevää hyökkääjää ja sitoa maihinnousu- tai etenemiskohdat kapeikkoihin.

Rakenteellisesti Etelä-Karjalan kohteet ovat valtaosin kenttälinoitteita: mutkittelevia taistelu- ja yhdyshaustoja traverseineen, ampumakorokkeineen ja suojahuoneineen. Kallioperään louhitut ja kivillä kylmämuuratut osat ovat säilyneet parhaiten; hiekkamaahan kaivetut ja puulla tuetut osuudet ovat painuneet tai hävinneet. Betonirakenteita on vähäisesti (Lemi, Luumäki). Estevyöhykkeitä (piikkilanka) tehtiin vain paikoin; useimmiten ne jäivät kesken. Kohteiden toteamisessa nykypäivänä ilmalaserkeilausaineisto (LiDAR) on keskeinen, sillä maaston mikromuoto paljastaa taisteluhaudat, traverssit ja suojahuoneiden suuaukot.

Alueellisesti ensimmäisen maailmansodan päälinjat kulkevat Luumäki–Savitaipale–Lappeenranta (Ylämaa) - akselilla sekä Lemi–Taipalsaari-suunnassa, hyödyntäen Kivijärven ja Saimaan vesistöesteitä. Inventoinnissa (Kaasinen 2022) kirjattiin 176 kohdetta, joista suurin osa tarkastettiin maastossa; osin ne limittyvät myöhemmän Salpalinjaan, mikä vaikeuttaa ajoitusta. Imatralla kohteita on vain yksittäin; Ruokolahdella sen sijaan linnoitteet muodostavat oman, Saimaan saaristoa ja kannaksia hyödyntävän ketjunsä. Ruokolahden kohteet (28 kpl mj-rekisterissä) ovat enimmäkseen maahan kaivettuja taistelu- ja yhdyshaustoja sekä suojahuoneiden/korsujen kuoppia. Kallioulouhittuja ja kiviverhoiltuja rakenteita on vähemmän kuin Luumäen ja Lemmin jyrkillä rinteillä, mikä heijastuu säilyneisyyteen: Ruokolahden varustukset ovat paikoin painuneet lähes huomattomiksi. Taktisesti Ruokolahden järjestelmä sulkee Saimaan salmet ja maayhteyksien kannakset, ohjaten hyökkääjän tulialueelle ja vesiesteisiin.

Talvi- ja jatkosodan (1939–1944) taistelut ja alueluovutukset koskettivat aluetta suoraan, sillä Jääski jäi luovutetulle alueelle, ja raja kulki uuden Imatran kaupungin välittömässä läheisyydessä. Sodan aikaiset puolustusvarustukset jättivät laajan jälkikerrostuman:

Salpalinja (1940–1944) oli Suomen pääpuolustuslinja idässä, jonka kantalinnoitteita, korsuja, kiviesteitä, panssariesteitä ja taisteluhautoja on Ruokolahden, Rautjärven ja Imatran ympäristössä. Rakentamisessa käytettiin teräsbetonia, graniittisia panssariestekiviä ja metsämaastoon naamioituja tuliasemia. Linja integroitui Salpausselkien maastomuotoihin, hyödyntäen harjujen selänteitä ja järvien kapeikkoja.

Kenttälinoitteet ja tuliasemat olivat kantalinnoitteita kevyempiä maahan kaivettuja puolustusasemia, kuten taisteluhautoja, konekivääriasemia ja tykistön tulenjohtopaikkoja.

3.5. Tutkimushistoriaa

Inventointialueeseen kohdistuvia tutkimuksia on aiemmin tehty jonkin verran. Tuorein niistä on jo edellä mainittu Maria Kaasisen Etelä-Karjalan ensimmäisen maailmansodan linnoitteita käsittelevä inventointi vuodelta 2022, jossa inventoitiin myös Ruokolahdella sijaitsevat maalinnoitteet. Vuonna 2017 Petro Pesonen ja Esa Mikkola Museoviraston Arkeologisista kenttäpalveluista inventoi Imatra-Huutokoski (Joroinen) välisen voimajohtoreitin, joka Imatran ja Ruokolahden Vennonmäen välillä on sama reitti, jonka viereen nyt inventoitu reitti on suunniteltu.

Imatran osalta voidaan mainita myös Imatran yleiskaava 2040 hankkeen arkeologinen inventointi 2019–2020, jonka teki Ville Laakso (Maanala Oy). Edellä mainittuja selvästi vanhempia ovat Minna Kähtävä-Marttisen tekemä Ruokolahden kunnan arkeologinen inventointi vuodelta 1996 ja Rautjärven kunnan arkeologinen inventointi vuodelta 1997.

4. Inventoinnin valmistelu

Inventoinnin valmistelussa selvitettiin alueen esihistoriallisen ajan kohteiden potentiaalia ja lisäksi selvitettiin historiallisen ajan maankäyttöä ja asutusta inventoitavalla alueella. Perustietoja alueen arkeologisista kohteista ja aiemmista tutkimuksista hankittiin Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä ja Kulttuuriympäristön rekisteriportaalin (kyppi.fi) raporteista ja asiat.museovirasto.fi-palvelusta.

Arkeologisesti potentiaalisten alueiden muodostumiseen vaikuttavia muuttujia on useita, joista tärkeimpiä ovat vesistöhistoria, etäisyys nykyisistä vesistöistä ja maaperä. Valmisteluvaiheessa koko hankealueen potentiaali todettiin kivikauden osalta melko vähäiseksi, sillä Saimaan maksimikorkeus noin 6000 vuotta sitten ennen Vuoksen puhkeamista oli noin 80,5 metriä Imatran ja Ruokolahden välillä eikä ranta ylettynyt inventointialueelle asti. Pääosa Ruokolahden ja Rautjärven välisestä alueesta on supra-akvaattista, veden koskematon, aluetta, mikä tarkoittaa, että mikään jääkauden jälkeinen vesistövaihe ei ulottunut sinne. Ruokolahden ja Rautjärven väliset järvet syntyivät siis heti jääkauden päättymisen jälkeen. Kivikauden asuinpaikat sijaitsivat pääosin rannalla ja potentiaalisimmat alueet niiden löytymiselle ovat noiden varhain muodostuneiden järvien rannoilla.

Voimajohtoreitti kulkee useiden historiallisten kylien alueella, mm. Rautiala, Kuopiola, Kärinniemi, Vehviälä, Tarkkola ja Änkilä, mutta ei osu vanhan asutuksen kohdalle. Historiallisen ajan maankäyttöä ja arkeologista potentiaalia selvitettiin tarkastelemalla historiallisen ajan karttoja, mm. verollepanokartat 1700-luvulta ja pitäjänkartat 1800-luvulta. Vanhat historialliset kartat ladattiin digitoituina versioina Kansallisarkiston Astiapalvelun kautta. 1800-luvun ja 1900-luvun karttoja selattiin pääasiassa rajapintapalveluiden kautta, mm. vanhatkartat.fi -sivustolla. 1800-luvun venäläiset topografikartat ulottuvat vain Ruokolahdelle asti. Siitä Rautjärven suuntaan niitä ei ole. Inventointialueen isojakokartat ovat pääosin 1800-luvulta ja niitä ei ole digitoitu. Isojakokarttoja ei käytetty lähteinä, sillä digitoituina vanhempia, 1700-luvun verollepanokarttoja. 1800-luvun asutushistoria ja maankäyttö selvisi hyvin 1800-luvun puolen välin pitäjänkarttoista. Inventoinnissa käytettyjen historiallisten karttojen luettelo löytyy raportin lopusta. Luettelossa on myös linkki karttojen tietoihin Kansallisarkiston kokoelmissa, ja kartat ovat sitä kautta ladattavissa.

Karttoja asemoitiin tarpeen mukaan, mutta suurimmaksi osaksi voitiin jo vilkaisulla todeta, että inventoitava reitti kulkee enimmäkseen takamailla, jossa asutusta tai muuta karttoihin merkittäviä asioita ei ole ollut. Historiallisten kohteidenkin osalta, lukuun ottamatta sotahistoriallisia kohteita, inventointialueen arkeologinen potentiaali vaikutti esiselvityksen perusteella vähäiseltä.

5. Inventoinnin maastotyöt ja tulokset

5.1. Maastotyöt

Inventoinnin maastotöitä tehtiin 11.–14.8.2025 melko helteisessä säässä. Havaintomahdollisuudet olivat heikot, sillä kasvillisuus oli rehevimmillään. Peltujen kasvukausi oli kesken eikä niitä voitu inventoida, niitä tosin oli vain Änkilän päässä, ja esiselvityksen perusteella niihin ei liittynyt arkeologista potentiaalia.

Inventointi kohdistui noin 200 metriä leveään maastokäytävään, noin 100 metriä nykyisen voimajohdon molemmin puolin, lisäksi inventoitiin Vennonmäen suunnittelualue. Inventointireitti on merkitty karttaliitteisiin 2–5. Inventoinnissa voimajohtoreittiä käytiin havainnoiden maastossa läpi. Usein havainnointia tehtiin samalla kun siirryttiin tarkastamaan jotain valmistelussa havaittua ilmiötä, kuten ilmalaserkeilausaineistosta tehtyä havaintoa tai potentiaalisesti todettua aluetta. Inventoinnissa käytettiin hyväksi voimajohtoreitin mukaisia tieuria ja reittiin poikittain tulevia teitä, joiden kautta voitiin riittävällä tiheydellä tehdä inventointia vähemmän potentiaalisille alueille. Havaittuja ilmiöitä, kuten kuoppia, ja muuten potentiaalisesti todettuja alueita, tutkittiin tarkemmin tekemällä koepistoja. Koepistoja tehtiin potentiaalisille alueilla myös kivihaudan asutuksen löytämiseksi. Pistoja tehtiin lähinnä järvien rannoille hiekkaisen maaperän kohtiin.

Ennestään tunnettujen kohteiden tarkastuksissa (3 kpl) verrattiin kohteen havaittua säilyneisyyttä, laajuutta, luonnetta ja paikkatietoja muinaisjäännösrekisterin tietoihin ja aiempien tutkimusten tietoihin ja tiedot päivitettiin tarpeen mukaan. Inventointia edeltäneessä palaverissa alueellisen vastuumuseon arkeologin Esa Hertellin kanssa todettiin, että Ruokolahdella sijaitsevia maalinnoituskohteita ei ole syytä tarkastaa, koska ne on inventoitu äskettäin vuoden 2022 inventoinnissa ja niiden tiedot ovat ajan tasaiset.

Inventoinnin dokumentointi tehtiin sanallisesti ja kuvaamalla. Useimmiten muistiinpanot tehtiin maastossa videolle, joka raportointivaiheessa purettiin sanalliseen muotoon kohdekuvaukseen. Paikkatiedot kerättiin Garminin käsigsps-laitteeseen, jonka tarkkuus on yleensä 2–5 metriä, mutta koordinaatit voitiin tarkentaa yleensä vielä ilmalaserkeilausaineistosta. Koordinaattijärjestelmänä oli ETRS89-TM35FIN.

5.2. Tulokset

Inventoinnissa löytyi kaikkiaan 8 uutta arkeologista kohdetta, jotka kaikki ovat puolustusvarustuksia ja kuuluvat ilmeisesti Salpalinjaan. Kohteet on luokiteltu muiksi kulttuuriperintökohteiksi. Imatran Kaukopään alueelta löytyi kaksi uutta kohdetta: **Kaukopää 1** käsitti vallillisen kuopan, juoksuhautoja sekä korsukuopan, kun taas **Kaukopää 2**:ssa oli suuret, rinnakkaiset miehistökorsut supan reunassa. **Saarlampi 3** on puolestaan kahden teltanpohjan muodostama uusi kohde. Ruokolahdella löytyi **Matolampi 1 ja 2** sekä **Särkijärvi**, joissa todettiin korsukuoppia, juoksuhautoja ja tuliasemia. Rautjärvellä Pallaitniemen alueella tunnistettiin kaksi uutta kohdetta. **Pallaitniemi 1** sisälsi tuliasemia sekä korsukuopan, joista osa sijoittui hyvin lähelle suunniteltua voimajohtolinjaa. **Pallaitniemi 2** koostui taistelukaivannosta ja siihen liittyvistä ampuma-asemista. Lisäksi **Yläsuon** alueella todettiin kaivantoja ja korsuja, joista osa sijaitsee luonnonsuojelualueella. Erikoista oli, että inventoinnissa ei löytynyt lainkaan elinkeinohistoriallisia kohteita, kuten tervahautoja tai hiilimiiluja, joita yleensä tehtiin takamaiden metsiin.

Tarkastettuihin kolmeen kohteeseen tuli pieniä päivityksiä. **Mustalampi 2**, tervahauta, oli ennen inventointia ns. havaintokohde, toisin sanoen se oli havaittu ilmalaserkeilausaineistosta, mutta kohdetta ei ole tarkastettu maastossa. Inventoinnissa voitiin vahvistaa havainto ja lisäksi todeta kaksi kuoppajäännöstä tervahaudan läheisyydessä. **Saarlampi 1:ssä**, joka on puolustusvarustus, havaittiin yksi korsun jäännös lisää. **Saarlampi 2**, joka on ilmeisesti Salpalinjaan kuuluva kuoppajäännös, sai tarkemman aluerajauksen.

Alla olevissa taulukoissa inventoidut kohteet on jaoteltu uusiin, inventoinnissa löydettyihin kohteisiin, ja ennestään tunnettuihin kohteisiin. Taulukossa on myös esitetty kohteen tai alakohteen lyhin etäisyys suunnit-

teltuun tai nykyiseen voimajohtolinjaan. Kohdekuvauksissa on esitetty kohteiden yksityiskohtaiset tiedot, kuvat ja karttaotteet sekä esitetty huomioita kohteen sijainnista suunniteltuun voimajohtoreittiin. Monet kohteista, erityisesti I maailmansodan aikaiset maalinnoituskohteet sijaitsevat nykyisten tai suunniteltujen voimajohtojen alla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Linnoitteet ovat yleensä kapeita taisteluhautoja, joten kohteiden vaurioituminen rakennustöissä voidaan todennäköisesti välttää pylvässijoittelulla ja rakentamisen aikaisella merkitsemisellä.

Kunta	Nimi	Laji	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Etäisyys
Imatra	Kaukopää 1	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	50
Imatra	Kaukopää 2	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	korsut	moderni	30
Imatra	Saarlampi 3	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	teltanpaikat	moderni	120
Rautjärvi	Pallaitniemi 1	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	10
Rautjärvi	Pallaitniemi 2	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	12
Rautjärvi	Yläsuo	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	80
Ruokolahti	Matolampi 1	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	120
Ruokolahti	Matolampi 2	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	0
Ruokolahti	Särkijärvi	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	moderni	0

Taulukko 1. Uudet kohteet ja niiden etäisyys suunniteltuun tai nykyiseen voimajohtolinjaan metreissä

Kunta	Nimi	Mj.tunnus	Laji	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Etäisyys
Imatra	Mustalampi 2	1000089931	kiinteä muinaisjään-nös	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	50
Imatra	Saarlampi 1	1000031585	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	-	moderni	10
Imatra	Saarlampi 2	1000031586	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	-	moderni	40
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 10	1000017399	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	30
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 11	1000017401	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	20
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 12	1000017402	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	0
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 13	1000017403	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	0
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 14	1000017404	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	23
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 15	1000017405	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	76
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 17	1000017407	kiinteä muinaisjään-nös	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	historiallinen	160
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 23	1000017414	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	moderni	0
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 27	1000017418	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	moderni	0
Ruokolahti	Maalinnoituskohde 28	1000017419	muu kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	taistelu-kaivannot	moderni	0

Taulukko 2. Ennestään tunnetut kohteet ja niiden etäisyys suunniteltuun tai nykyiseen voimajohtolinjaan metreissä.

6. Yhteenveto

Raportti käsittelee Imatran Kaukopään ja Rautjärven Änkilän välisen, noin 36 km pitkän 110 kV voimajohto-hankkeen sekä Ruokolahden Vennonmäen sähköaseman (n. 78 ha) suunnittelualueen arkeologista inventointia, jonka Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti 11.–14.8.2025 (tutkija FM Vesa Laulu-maa). Inventointi tehtiin 100 metrin levyisellä vyöhykkeellä nykyisen voimajohdon molemmin puolin sekä suunnittelualueella.

Valmistelussa hyödynnettiin mm. Museoviraston muinaisjäännösrekisteriä, aikaisempia tutkimusraportteja, historiallisia verollepano- ja pitäjänkarttoja sekä MML:n tiheää 5 p/m² laserkeilausta, jonka perusteella tunnistettiin 31 ilmiötä maastotarkastuksiin. Maastotyö tehtiin keskikesän kasvillisuuden heikentämissä näkyvyysoissa.

Tuloksena löydettiin yhdeksän uutta kohdetta, kaikki todennäköisesti toisen maailmansodan aikaan (Salpa-linja) liittyviä puolustusvarustuksia: Imatralla Kaukopää 1 (vallillinen kuoppa, juoksuhauta, korsu), Kaukopää 2 (kaksi suurta miehistökorsua) sekä Saarlampi 3 (kaksi teltanpohjaa). Ruokolahdella Matolampi 1 (korsu ja juoksuhaudat/tuliasemat), Matolampi 2 (juoksuhauda ampuma-asemineen) ja Särkijärvi (n. 70 m taisteluhauta). Rautjärvellä Pallaitniemi 1 (kaksi tuliasemaa ja korsu) ja Pallaitniemi 2 (taisteluhauta ja tuliasemia) sekä Yläsuo (taisteluhauta, korsu ja tuliasemia; osin luonnonsuojelualueella). Yllättävää kyllä, elinkeinohis-toriallisia takamaakohteita ei juuri löytynyt; poikkeuksena vahvistettiin aiempi havaintokohde Imatran Mus-talampi 2 -tervahauta (kiinteä muinaisjäännös), jonka läheltä todettiin kaksi kuoppajäännöstä.

Kolmen ennestään tunnetun kohteen tiedot tarkennettiin: Mustalampi 2 vahvistettiin ja rajattiin, Saarlampi 1:een lisättiin yksi korsukuoppa, Saarlampi 2:n rajausta korjattiin. Ruokolahden ensimmäisen maailmansodan maalinnoituskohteita (kohteet 10–15, 17, 23, 27, 28) ei tarkastettu uudelleen, koska ne on inventoitu vuonna 2022.

Useissa kohteissa, mm. Vennonmäen sähköaseman ensimmäisen maailmansodan linnoitteet sekä Matolampi 2 ja Särkijärvi, kohteet sijaitsevat suunniteltujen tai nykyisten voimajohtojen kohdalla tai niiden välit-tömässä läheisyydessä. Raportti esittää, että vaurioituminen voidaan pääosin ehkäistä pylväspaikkojen opti-moinnilla, työnaikaisella suojaamisella ja kohteiden merkitsemisellä.

Valokuvaluettelo

AKDG7596:1. Vennonmäen suunnittelualueella olevan nykyisen sähköaseman läheisyydessä sijaitsee useita ensimmäisen maailmansodan linnoitteita. Alue on tiheää metsää. Kuvauskopterin kuva idästä.

AKDG7596:2. Nykyistä voimajohtoa Vennonmäeltä itään kohti Rautjärveä. Inventointialue käsitti 100 metriä leveän alueen voimajohdon molemmin puolin. Kuvauskopterin kuva lännestä.

AKDG7596:3. Kuvassa nykyinen voimajohto Vennonmäeltä Imatran suuntaan. Taustalla näkyvät Kaukopään tehtaot. Kuvauskopterin kuva pohjoisesta.

AKDG7596:4. Inventoitu voimajohtoreitti päättyy peltoalueen laitaan Rautjärven Änkilässä. Kuva lounaasta Änkiläntieltä.

AKDG7596:5. Voimajohtoreittiä Jouhtjärvensalmen kohdalla. Kuva idästä.

AKDG7596:6. Imatra Kaukopää 1. Vallien ympäröimä kuoppa on kasvillisuuden peittämä. Kuva idästä.

AKDG7596:7. Imatra Kaukopää 1. Lyhyt taisteluhauta ja tuliasema vallillisen kuopan eteläpuolella, jäävät kuvassa saniaisten peittoon. Kuva idästä.

- AKDG7596:8. Imatra Kaukopää 1. Korsukuoppa, johon johtaa käytävä. Korsun reunalla on sininen peltityynyri. Kuva etelästä.
- AKDG7596:9. Imatra Kaukopää 2. Itäinen, pääkoordinaattien osoittama korsukuoppa, kuvattuna sen yläreunalta etelästä.
- AKDG7596:10. Imatra Kaukopää 2. Läntinen korsukuoppa kuvattuna sen yläreunalta etelästä.
- AKDG7596:11. Imatra Kaukopää 2. Läntisen korsukuopan sisään johtava käytävä. Kuva pohjoisesta.
- AKDG7596:12. Imatra Mustalampi 2. Tervahauta kuvattuna kaakosta.
- AKDG7596:13. Imatra Mustalampi 2. Tervahaudan keskiosa, jossa on neliskanttinen kuoppa, jossa olleeseen astiaan terva valutettiin. Kuva kaakosta.
- AKDG7596:14. Imatra Saarlampi 3. Teltanpohja 1 on kiinni tien reunassa. Kuva idästä.
- AKDG7596:15. Imatra Saarlampi 3. Teltanpohja 2 on hieman selvitysalueen ulkopuolella. Teltanpohjan vallit erottuvat selvästi, kulkuaukko on etualalla. Kuva etelästä.
- AKDG7596:16. Imatra Saarlampi 2. Kuoppa liittyy alueen puolustusvarustuksiin. Kuva idästä.
- AKDG7596:17. Imatra Saarlampi 1. Inventoinnissa havaittiin yksi korsukuoppa lisää. Kuva lännestä.
- AKDG7596:18. Imatra Saarlampi 1. Kuvassa yksi korsukuopista. Kuva koillisesta.
- AKDG7596:19. Ruokolahti Särkijärvi. Juoksuhautaa voimajohdon alla. Kuva etelästä.
- AKDG7596:20. Ruokolahti Särkijärvi. Juoksuhaudan pohjoisosaa. Kuva lännestä.
- AKDG7596: 21. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Tulasema, jonka nurkassa on säilynyt puupaalu, näkyy lapion takana. Kuva etelästä.
- AKDG7596: 22. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Korsukuoppa on pyöreä, halkaisijaltaan noin 5 metriä, mutta erottuu kuvassa heikosti. Kuva pohjoisesta.
- AKDG7596: 23. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Ampuma-asema jyrkän rinteen taitteessa ei juurikaan erotu kuvassa. Kuva koillisesta.
- AKDG7596:24. Rautjärvi Pallaitniemi 2. Taisteluasema kohteen pääkoordinaattien kohdalla erottuu tiheässä taimikossa huonosti. Kuva pohjoisesta.
- AKDG7596:25. Rautjärvi Yläsuo. Tuulenkaatojen vahingoittamaa taisteluhautaa kohteen pääkoordinaattien kohdalla. Kuva etelästä.
- AKDG7596:26. Rautjärvi Yläsuo. Luonnonsuojelualueella olevat taisteluasemat olivat tuulenkaatojen alla. Kuva idästä.
- AKDG7596: 27. Ruokolahti Matolampi 2. Taisteluhauta kuvattuna lännestä.
- AKDG7596:28. Ruokolahti Matolampi 1. Korsukuoppa tien länsipuolella. Kuva etelästä.
- AKDG7596:29. Ruokolahti Matolampi 1. Tien itäpuolella oleva puolustusvarustukset olivat inventointihetkellä täysin kasvillisuuden peittämät ja alueella oli vaarallista liikkuu. Varustukset erottuvat kuitenkin hyvin ilmalaserkeilausaineistossa.

Lähteet

Arkistolähteet

Heinilä, Harri 2006: 1. maailmansodan maalinnoitteet Etelä-Karjalassa. Etelä-Karjalan museo, Lappeenranta.

Kaasinen, Maria 2022: Ensimmäisen maailmansodan aikaiset maalinnoitteet Etelä-Karjalassa. Etelä-Karjalan liitto.

Koponen, Martti ja Poutiainen, Hannu 1999: Pohjoisen Etelä-Karjalan puolustusvarustusinventointi 1999. Museovirasto. Museoviraston arkisto.

Kähtävä-Marttinen, Minna 1996: Ruokolahden kunnan arkeologinen inventointi. Museovirasto ja Etelä-Karjalan museo. Museoviraston arkisto.

Kähtävä-Marttinen, Minna 1997: Rautjärven kunnan arkeologinen inventointi. Museovirasto ja Etelä-Karjalan museo. Museoviraston arkisto.

Laakso, Ville 2020: Imatran yleiskaava 2040. Arkeologinen inventointi 2019–2020. Maanala Oy. Museoviraston arkisto.

Pesonen, Petro ja Mikkola, Esa 2017: Joroinen, Juva, Sulkava, Puumala, Ruokolahti ja Imatra. Imatra-Huutokoski. Voimajohtolinjauksen arkeologinen inventointi. Museovirasto Arkeologiset kenttäpalvelut. Museoviraston arkisto.

Internet-lähteet

Kansallisarkiston verkkopalvelut, www.arkisto.fi

Kotimaisten kielten keskus (Kotus), nimiarkisto. [Nimiarkisto](http://nimiarkisto.fi)

Maanmittauslaitos. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. [Avoimien aineistojen tiedostopalvelu \(maanmittauslaitos.fi\)](http://avoimien.aineistojen.tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi)

Paikkatietoikkuna, <http://www.paikkatietoikkuna.fi>

Paituli-latauspalvelu, [Paituli - Home \(csc.fi\)](http://paituli-home.csc.fi)

Vanhat kartat -sivusto www.vanhatkartat.fi

Historialliset kartat

Verollepanokartat

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Ruokolahti 31:1a-b. Geometrisk Charta öfver Kuopiola, Rautiala och Niufvanmaa Byars Ägor i Ruokolax sokn, Jäskis Härad samt Kymmenegårds Province belägne, Till skattläggning Afmäte. (1778-1780). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405519126

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Ruokolahti 34:1. Geometrisk Charta öfver Käringseniemi Hemmans Ägor i Ruokolax Sockn och Jäskis Härad samt Kymmene-gårds Province belägne till skattläggning Afmätte. (1777-1777). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405520614

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Ruokolahti 81:1a-b. Geometrisk Charta öfver Wähwiälä Bys Ägor i Ruokolax Sockn och Jäskis Härad samt Kymmenegårds Province belägne till skattläggning Afmätte. (1777-1777). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405540968

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Ruokolahti 65:1. Geometrisk Charta öfver Tarckola bys Karhula Longama och Suurpä Hemmanens ägor, belägne i Ruokolax Sochn Jäskis Härad och Kymmenegårds Province, Till skattläggning afmätte. (1777-1777). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405534555

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Rautjärvi 75:1a-d. Geometrisk Charta öfver Uimåla, Undamå, Wimåla, Pirhåla, Käckåla, Kåpsala, Hinkala, Ladwajärwi, och Kä-kälenniemi, Byars ägor Belägne i Rautjervi Capellgiel samt Ruokolax Sockn Jäskis Härad och... (1780-1781). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405475380

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Ruokolahti 23:1 Geometrisk Charta öfver Kalpiala Byss Ägor uti Ruokolax sockn och Jäskis Härad samt Kymmenegårds province, Till skattläggning Afmätte. (1777-2002). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

<https://astia.narc.fi/uusiastia//viewer/?fileId=5724814313&aineistoid=2405514097>

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Rautjärvi 33:1a-c. Geometrisk Charta öfver Kårpierwi och Pardila Byars ägor Belägne i Rautjervi Capell Gield och Ruokolax Sockn Jäskis Härad samt Kymmene gårds Province till Skattläggning afmätte. (1780-1781). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405472097

Maanmittaushallituksen verollepanokartat. 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat. 125 Parikkala 1:1a-h. Geometrisk Charta öfver Innasennurka, Engilä samt öfver en dehl af Kivijervi Byars ägor belägne i Kåitzanlax Sockn och Nyslåtska Kräiss till skattläggning afmätte. (1784-1785). Kansallisarkisto. Viitattu 2.8.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2405433732

Pitäjänskartat

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänskartasto. 4121 10+07 Ia.* -/- -. Rautjärvi . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387358130

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänskartasto. 4121 07 Ia.* -/- -. Ruokolahti . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387353229

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4121 04 Ia.* -/- - Ruokolahti (--). Tiedosto 1083237. Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5816277733&aineistoid=2387347698#>

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4112 06 Ia.* -/- - Ruokolahti (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5713426665&aineistoid=2387333570>

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4112 09 Ia.* -/- -. Ruokolahti . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387335683

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4121 07 Ia.* -/- -. Ruokolahti . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387353229

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4121 11+12 Ia.* -/- -. Rautjärvi . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387359485

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4123 02+4121 11 Ia.* -/- -. Parikkala . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387379779

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4123 02 Ia.* -/- -. Rautjärvi . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387379328

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 4123 02+4121 11 Ia.* -/- -. Parikkala . Kansallisarkisto. Viitattu 24.7.2025.

https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2387379779

Kohdekuvaukset

Imatra, Kaukopää 1, UUSI KOHDE

Muinaisjäännöstyyppi: puolustusvarustukset

Alatyyppi: taistelukaivannot

Ajoitus: moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde

Laji: muu kulttuuriperintökohde

ETRS-TM35FIN: P: 6791505, I: 600176, Z:

Koord. selite: Gps-koordinaatit tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Kaukopään tehtaiden tehdasalueella, noin 240 metriä valtatie 6 länsipuolella. Alue on hiekka/hiekkamoreenipohjaista mäntykangasta. Kaakkoon laskevassa rinteessä on pyöreä kuoppa, jota ympäröi noin 1,5 metriä leveä ja 0,5 metriä korkea valli. Kuopalla on syvyyttä 1,5–2 metriä, pohja on tasainen. Halkaisija vallien ulkoreunasta mitattuna on noin 12 metriä. Kuopassa on muutamia isoja, halkaisijaltaan lähes metrin olevia kiviä. Tästä 5 metriä etelään on noin 10 metriä pitkä ja noin puoli metriä syvä juoksuhauda, jonka itäpäässä on suorakaiteen muotoinen kaivanto, jonka koko on noin 4x6 metriä ja syvyys metri. Kyseessä on joko tuliasema tai korsukuoppa. Lisäksi vallillisesta kuopasta noin 7 metriä länteen on korsukuoppa. Kuoppa on neliskanttinen, koko noin 3x4 metriä ja syvyys pari metriä. Kuoppaan johtaa lounaasta noin 8 metriä pitkä puolisen metriä leveä ja syvä kaivanto sisäänkäyntinä. Kaikki rakenteet olivat kasvillisuuden peittämiä inventointihetkellä elokuussa.

Kyseessä on toisen maailmansodan aikaiset Salpa-linjaan liittyvät rakenteet, joita lähistöllä on muitakin.

Aluerajaus sisältää edellä mainitut rakenteet.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 50 metriä länteen suunnitellun voimajohdon keskilinjan alkupisteestä Kaukopäässä.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025

Digikuvat: AKDG7596:6–8

Löydöt: -

Aiemmat löydöt: -

Aiemmat tutkimukset: -

Kuva 6. Imatra Kaukopää 1. Vallien ympäröimä kuoppa on kasvillisuuden peittämä. Kuva idästä. (AKDG7596:6)

Kuva 7. Imatra Kaukopää 1. Lyhyt taisteluhauta ja tuliasema vallillisen kuopan eteläpuolella, jäävät kuvassa saniaisten peittoon. Kuva idästä. (AKDG7596:7)

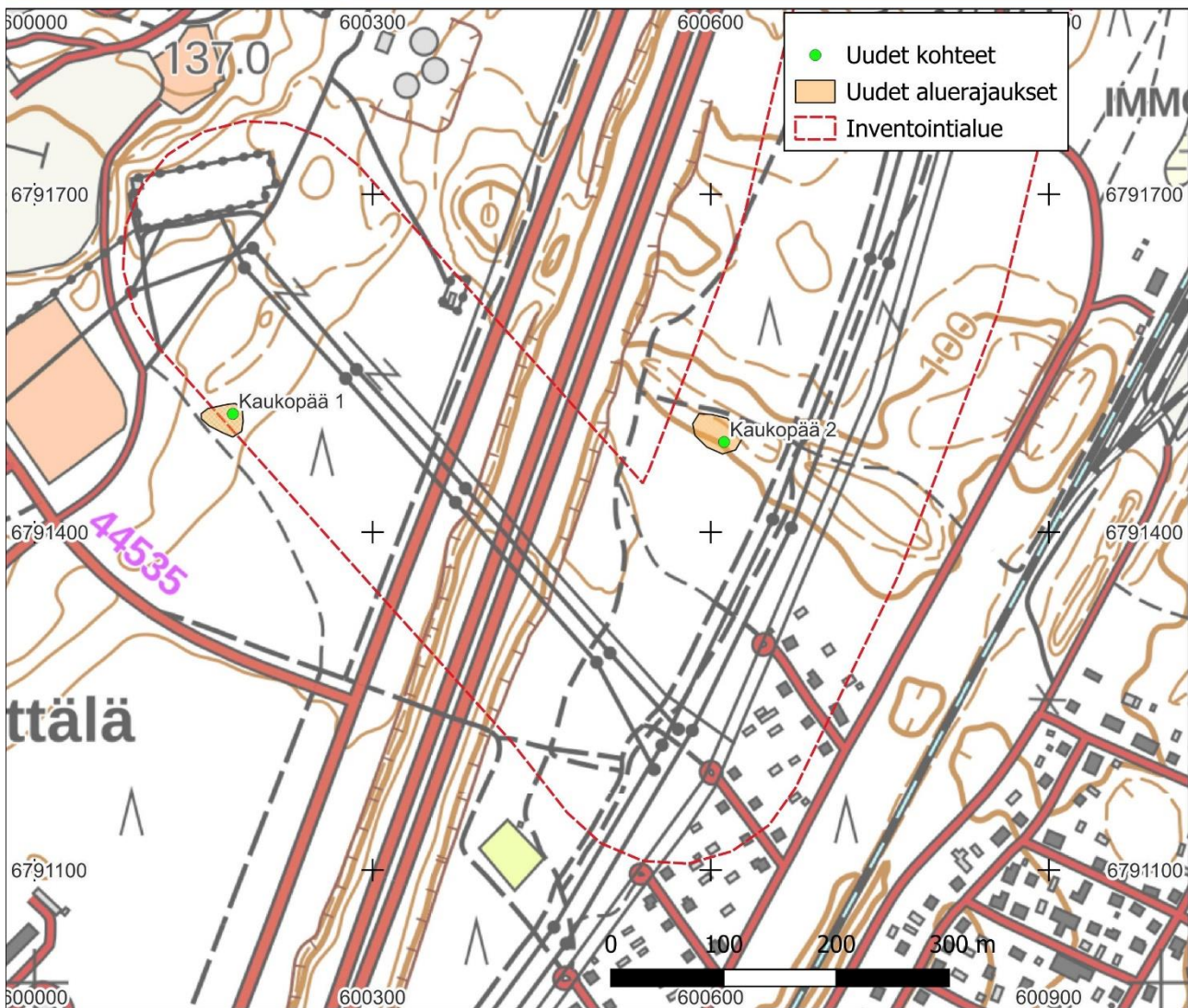
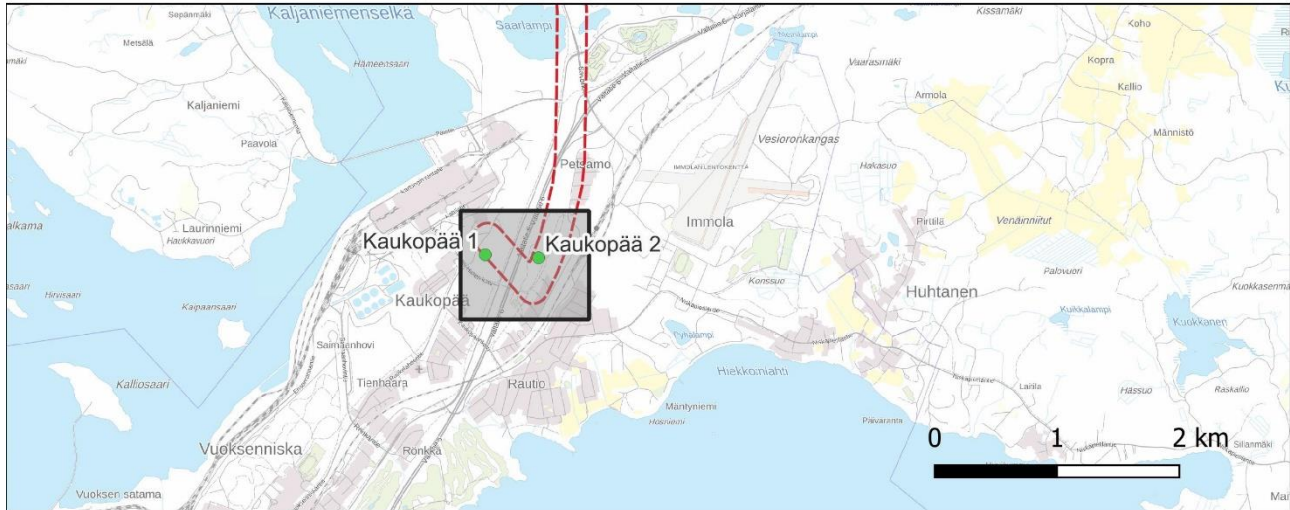
*Kuva 8. Imatra Kaukopää 1. Korsukuoppa, johon johtaa käytävä. Korsun reunalla on sininen peltitynnyri. Kuva etelästä.
(AKDG7596:8)*

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Kaukopää 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Imatra, Kaukopää 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, korsut, moderni

Imatra, Kaukopää 2, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6791480, I: 600612, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit itäisemmästä korsusta, tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee noin 90 metriä valtatie 6 itäpuolella. Pitkänomaisen itä-länsisuuntaisen supan eteläreunassa on kaksi isoa korsukuoppaa aivan vierekkäin. Kuopilla on syvyyttä arviolta noin 4 metriä, sisäosan kuoppa on suorakaiteen muotoinen rinteen reunan suuntaisesti. Yläosaa lukuun ottamatta kuoppia ympäröi maavalli. Kuoppien halkaisija maavallin ulkoreunasta mitattuna on lähes 20 metriä. Sisäosan koko on alun perin ollut ehkä noin 6x10 metriä, mutta reunat ovat sortuneet. Molempiin korsuihin johtaa käytävä supan pohjalta.

Kyseessä on ilmeisimmin toisen maailmansodan aikaiset Salpa-linjaan liittyvät miehistökorsut.

Aluerajaus sisältään korsut sisäänkäynteineen.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 30 metriä länteen nykyisen voimajohdon länsipuolelle suunnitellusta voimajohdosta.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:9–11**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -

Kuva 9. Imatra Kaukopää 2. Itäinen, pääkoordinaattien osoittama korsukuoppa, kuvattuna sen yläreunalta etelästä. (AKDG7596:9)

Kuva 10. Imatra Kaukopää 2. Läntinen korsukuoppa kuvattuna sen yläreunalta etelästä. (AKDG7596:10)

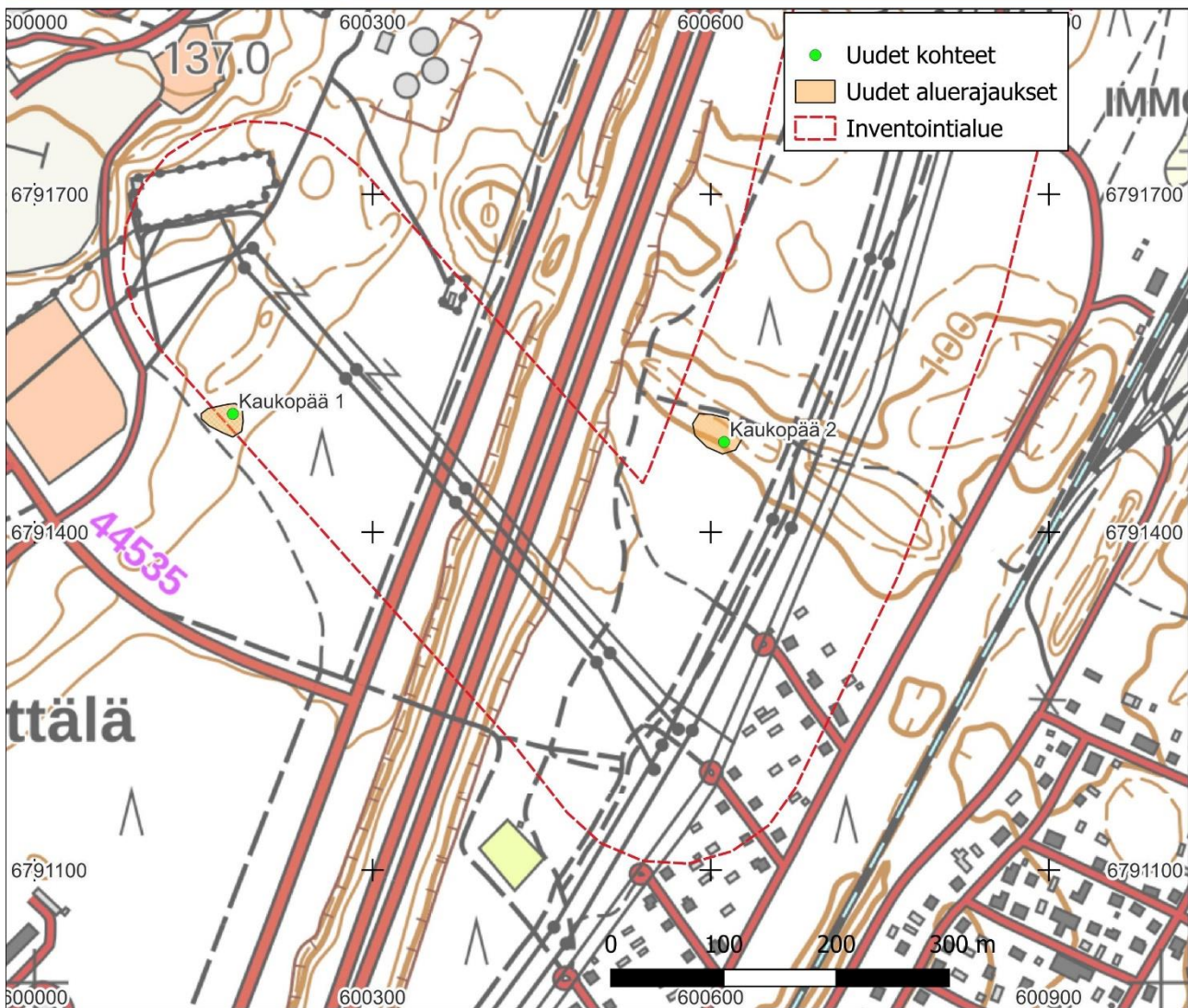
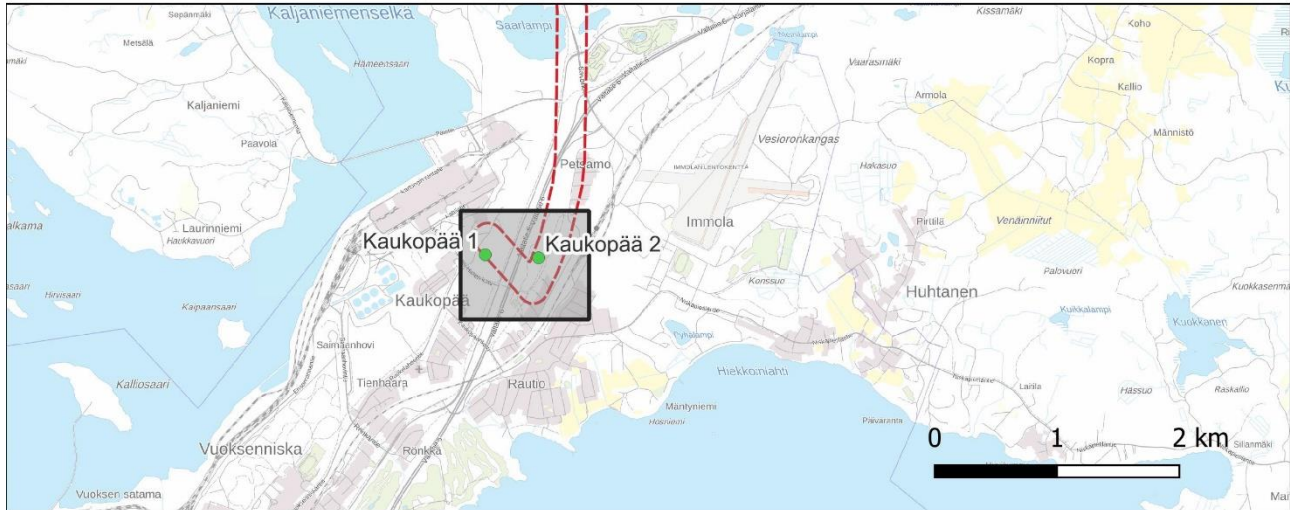
Kuva 11. Imatra Kaukopää 2. Läntisen korsukuopan sisään johtava käytävä. Kuva pohjoisesta. (AKDG7596:11)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Kaukopää 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Imatra, Kaukopää 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, korsut, moderni

Imatra, Mustalampi 2, 1000089931**Muinaisjäännöstyyppi:** työ- ja valmistuspaikat**Alatyyppi:** tervahaudat**Ajoitus:** historiallinen**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6793605, I: 601032 Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohteeseen kuuluu tervahauta. Kohde on tunnistettu ja rajattu Maanmittauslaitoksen laser 5p aineistosta (Tuotantoalue: Parikkala 2023) tehtyjen arkeologisten havaintojen perusteella (Anttiroiko 2025, etätarkastus). Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin inventoinnissa ja se vahvistettiin tervahaudaksi. Se sijaitsee 125 metriä Mustalammen pohjoispuolella hiekka/hiekkamoreenipohjaisella mäntykankaalla. Tervahaudassa on matalat noin puoli metriä korkeat ja pari metriä leveät vallit, koko haudan halkaisija vallien ulkoreunasta on noin 14 metriä. Haudan keskellä on neliskanttinen kuoppa, koko noin 1,5x1,5 metriä, syvyys noin metri, ja vallin yläreunasta kuopan pohjalle on syvyyttä lähes kaksi metriä. Tervahaudassa ei ole halssia, mitään kaivantoa reunassa ei näy. Kyseessä lienee ns. rännitön tervahauta, jossa terva valutettiin kuopan keskellä olevaan astiaan.

Tervahaudan länsipuolella on kaksi kuoppaa, joiden koko on noin 1x1,5 metriä ja syvyys noin metri. Ne voivat olla tervanpolttajien leposuojia tai liittyvät muulla tavalla tervanpolttoon, sillä kuoppia on usein tervahautojen vieressä.

Ehdotettu aluerajaus sisältää tervahaudan ja kuopat. Havaintokohteen rajaus sisältää vain tervahaudan.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 50 metriä länteen nykyisen voimajohdon länsipuolelle suunnitellusta voimajohdosta.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:12–13**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -

Kuva 12. Imatra Mustalampi 2. Tervahauta kuvattuna kaakosta. (AKDG7596:12)

Kuva 13. Imatra Mustalampi 2. Tervahaudan keskiosa, jossa on neliskanttinen kuoppa. Terva valutettiin kuopassa olleeseen astiaan. Kuva kaakosta. (AKDG7596:13.)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

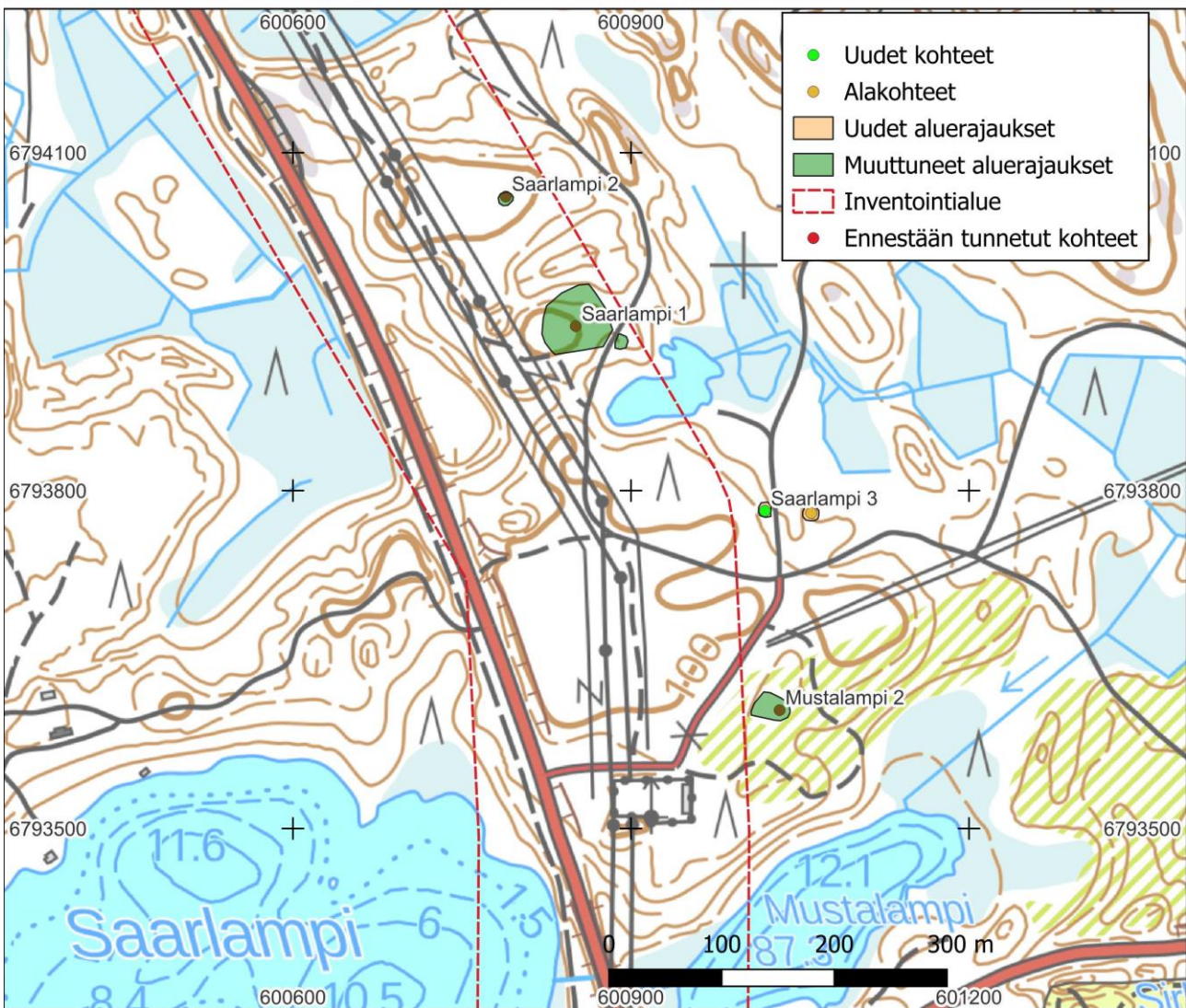
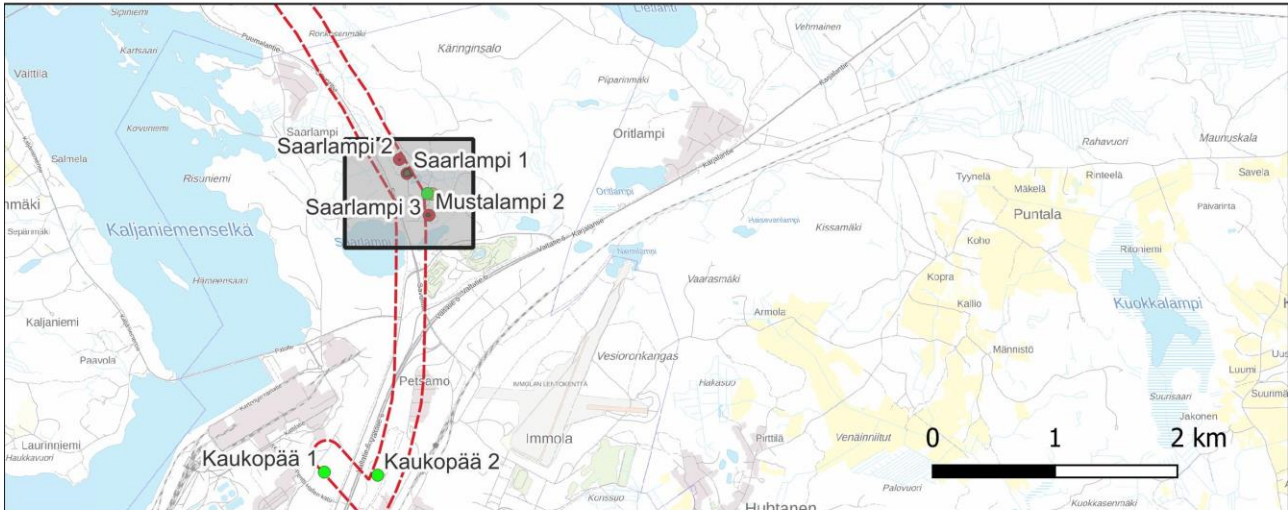
Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Mustalampi 2, 1000089931, kiinteä muinaisjäänös, työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat, historiallinen

Imatra, Saarlampi 1, 1000031585, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 2, 1000031586, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 3, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, telttanpaikat, moderni

Imatra, Saarlampi 1, 1000031585**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6793946, I: 600851, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde sijaitsee Ruokolahdelta Imatralla vievän tien 62 varrella, sen itäpuolella. Voimalinja on kohteen länsipuolella. Paikalla on muutama iso, noin 6 x 6 metrin kokoinen kuoppa, joihin liittyy sisääntulokäytävä ja valit. Osa mäellä olevista kuopista saattaa olla kenttälinoitettujen majoituskorsujen jäännöksiä, osa saattaa olla hiekkakuoppia. Kohde on hieman epämääräinen, mutta liittyyne Salpalinjaan.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin inventoinnissa. Tarkastuksessa havaittiin, että linnoitteiden itäpuolella on vielä yksi korsukuoppa, jota ei ole aiemmissa inventoinneissa huomioitu. Muilta osin kohde on kohdekuvauksen mukainen, kuopat ovat majoituskorsujen jäännöksiä ja eteläiset rinteen reunalla olevat kuopat voivat olla tuliaseamia.

Kohteen aluerajaukseen esitetään pientä muutosta, joka sisältää nyt löytyneen korsun.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Puolustusvarustukset sijaitsevat nykyisen voimajohdon itäpuolella, heti voimajohtoauekan vieressä olevassa metsässä. Mikäli uusi voimajohto rakennetaan nykyisen itäpuolelle, on kohteen aluerajauksen länsilaita noin 10 metriä voimajohdon keskilinjasta.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:17–18**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -

Aiemmat tutkimukset: Petro Pesonen 2017, inventointi
Ville Laakso 2020, inventointi

Kuva 14. Imatra Saarlampi 1. Inventoinnissa havaittiin yksi korsukuoppa lisää. Kuva lännestä. (AKDG7596:17)

Kuva 15. Imatra Saarlampi 1. Kuvassa yksi korsukuopista. Kuva koillisesta. (AKDG7596:18)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

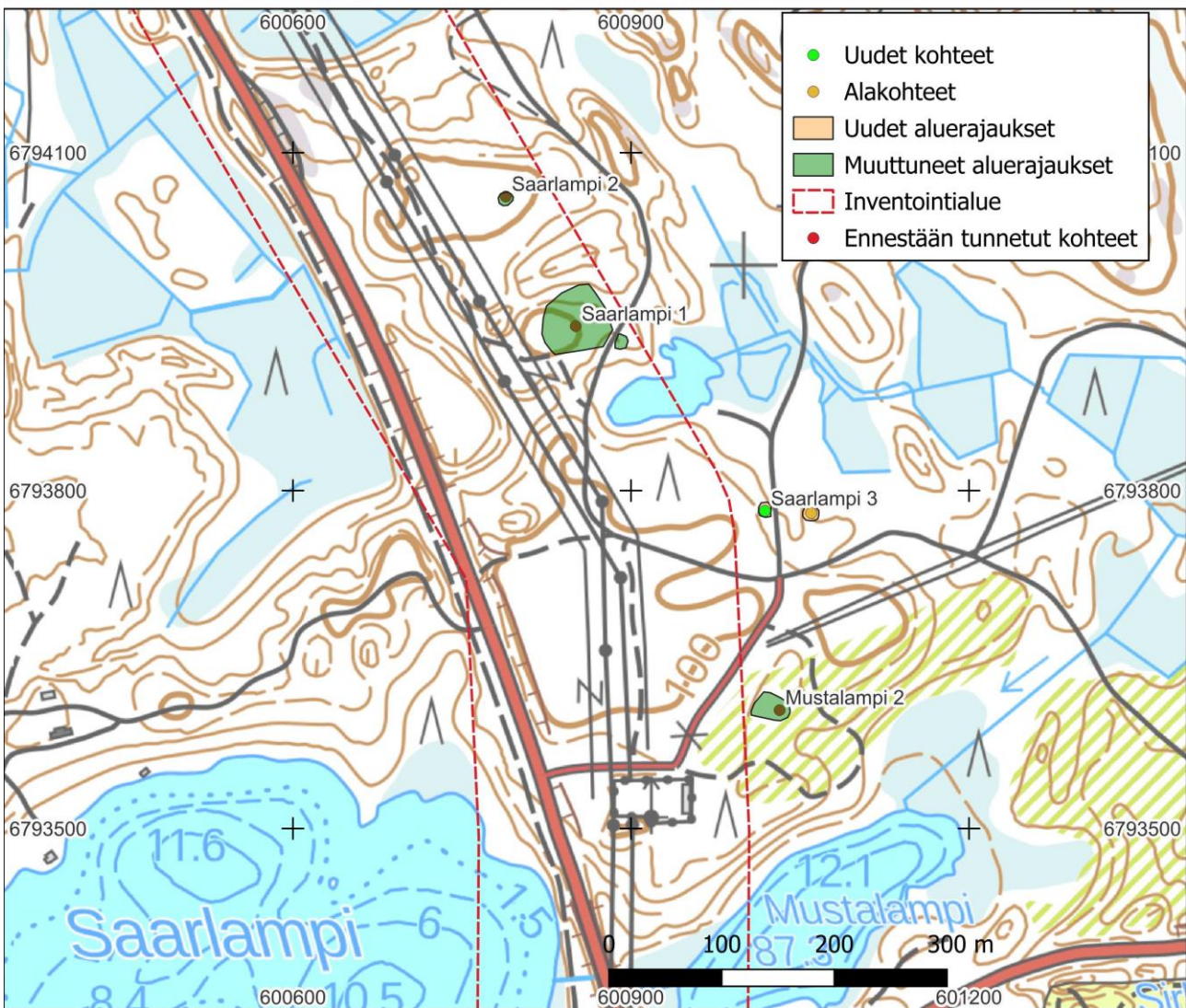
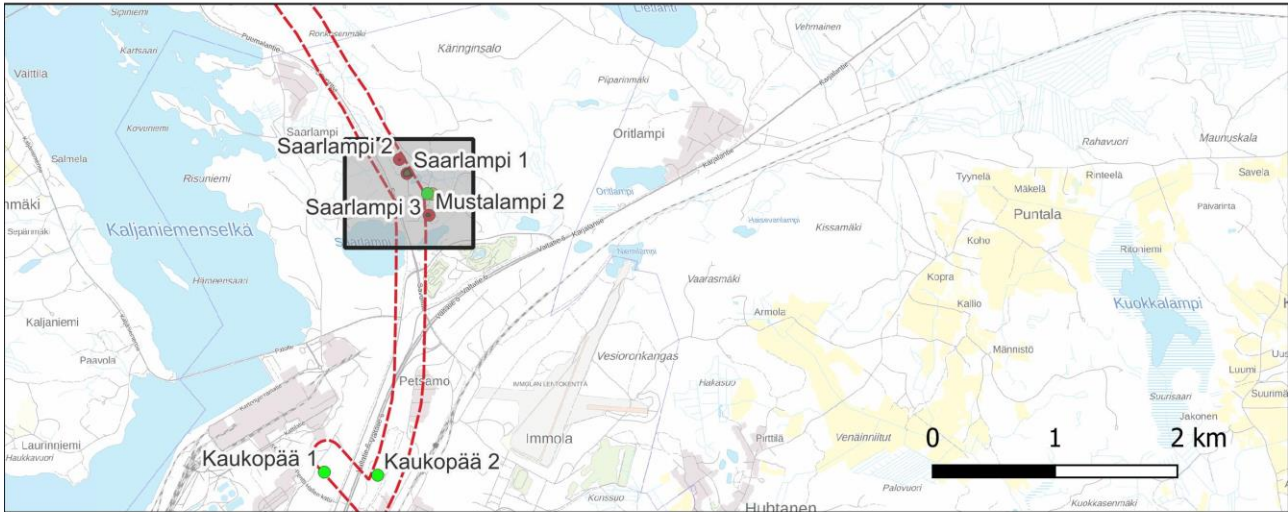
Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Mustalampi 2, 1000089931, kiinteä muinaisjäänös, työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat, historiallinen

Imatra, Saarlampi 1, 1000031585, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 2, 1000031586, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 3, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, telttanpaikat, moderni

Imatra, Saarlampi 2, 1000031586**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6794061, I: 600789, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde sijaitsee Ruokolahdelta Imatralla vievän tien 62 varrella, sen itäpuolella. Voimalinja on kohteen länsipuolella. Paikalla on suorakaiteen muotoinen, noin metrin syvä ja 3 x 4 metrin kokoinen kuoppa, jonka ympärillä on vallit. Kuoppa on tasaisella mäntykankaalla. Mahdollisesti se liittyy läheisiin puolustusvarustuksiin (Saarlampi 1).

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin inventoinnissa. Kyseessä on yksittäinen kuoppa ja se on muinaisjäännösrekisterin kuvauksen mukainen. Aiempi aluerajaus oli hieman virheellinen ja se korjattiin.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 40 metriä suunnitellun voimajohdon keskilinjasta itään.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:16**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Petro Pesonen 2017, inventointi

Ville Laakso 2020, inventointi

Kuva 16.AKDG7596:16. Imatra Saarlampi 2. Kuoppa liittyyneen alueen puolustusvarustuksiin. Kuva idästä.

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

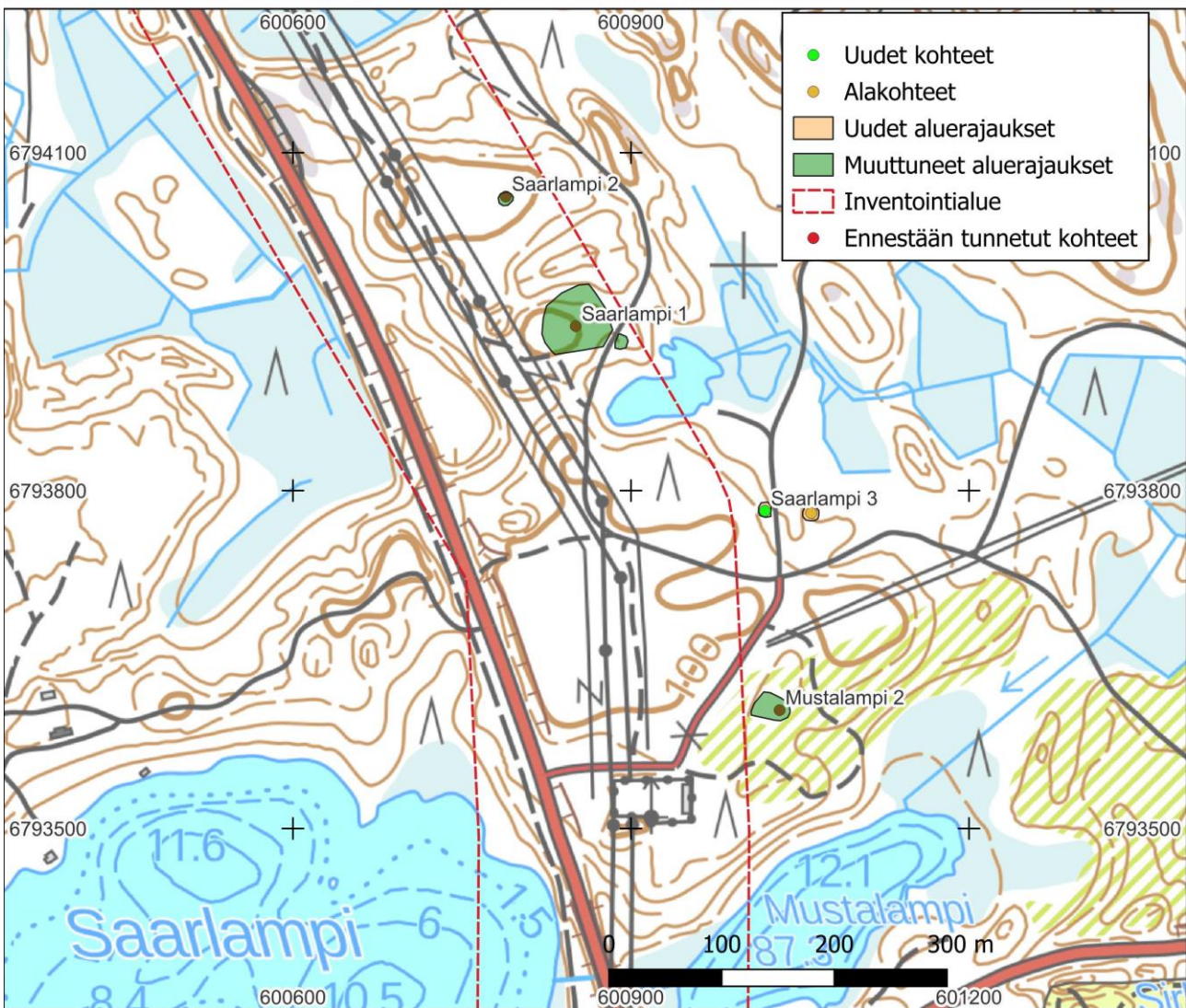
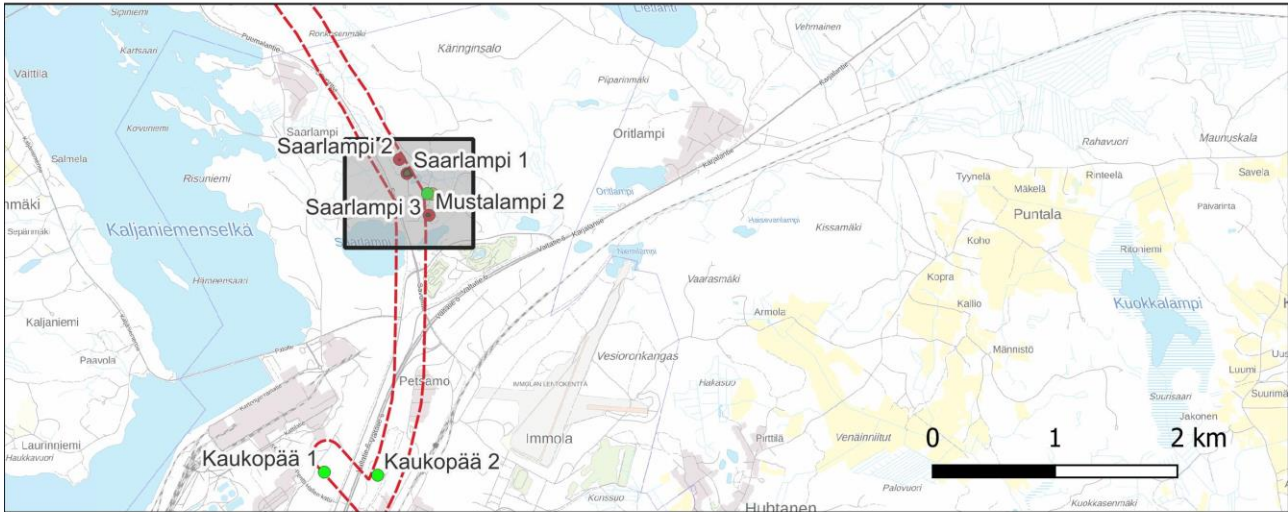
Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Mustalampi 2, 1000089931, kiinteä muinaisjäänös, työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat, historiallinen

Imatra, Saarlampi 1, 1000031585, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 2, 1000031586, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 3, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, telttanpaikat, moderni

Imatra, Saarlampi 3, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** teltanpaikat**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6793782, I: 601019, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit teltanpohjasta 1 tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee noin 250 metriä Savontien itäpuolella. Soratien länsilaidassa, aivan tiessä kiinni, on maahan kaivetun telttakorsun jäännös ja tiestä 20 metriä itään toinen. Alue on hiekkapohjaista mäntykangasta. Molemmat teltanpaikat ovat samanlaisia. Ne ovat muodoltaan pyöreitä ja pohjaltaan tasaisia, läpimitta sisältä noin 5 metriä. Niitä kiertää 1–1,5 metriä leveät vallit, jotka ovat ulkoreunastaan noin 0,5–0,7 metriä korkeat ja sisäosasta 1–1,5 metriä korkeat.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee 120 metriä suunnitellun voimajohdon keskilinjasta itään.

Tarkastuspäivä: 11.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:1415**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -**Alakohde:** Teltanpohja 2: P:6793780, I: 601060

Kuva 17. Imatra Saarlampi 3. Teltanpohja 1 on kiinni tieojassa. Kuva idästä. (AKDG7596:14.)

Kuva 18. Imatra Saarlampi 3. Teltanpohja 2 on hieman selvitysalueen ulkopuolella. Teltanpohjan vallit erottuvat selvästi, kulkuaukko on etualalla. Kuva etelästä. (AKDG7596:15)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

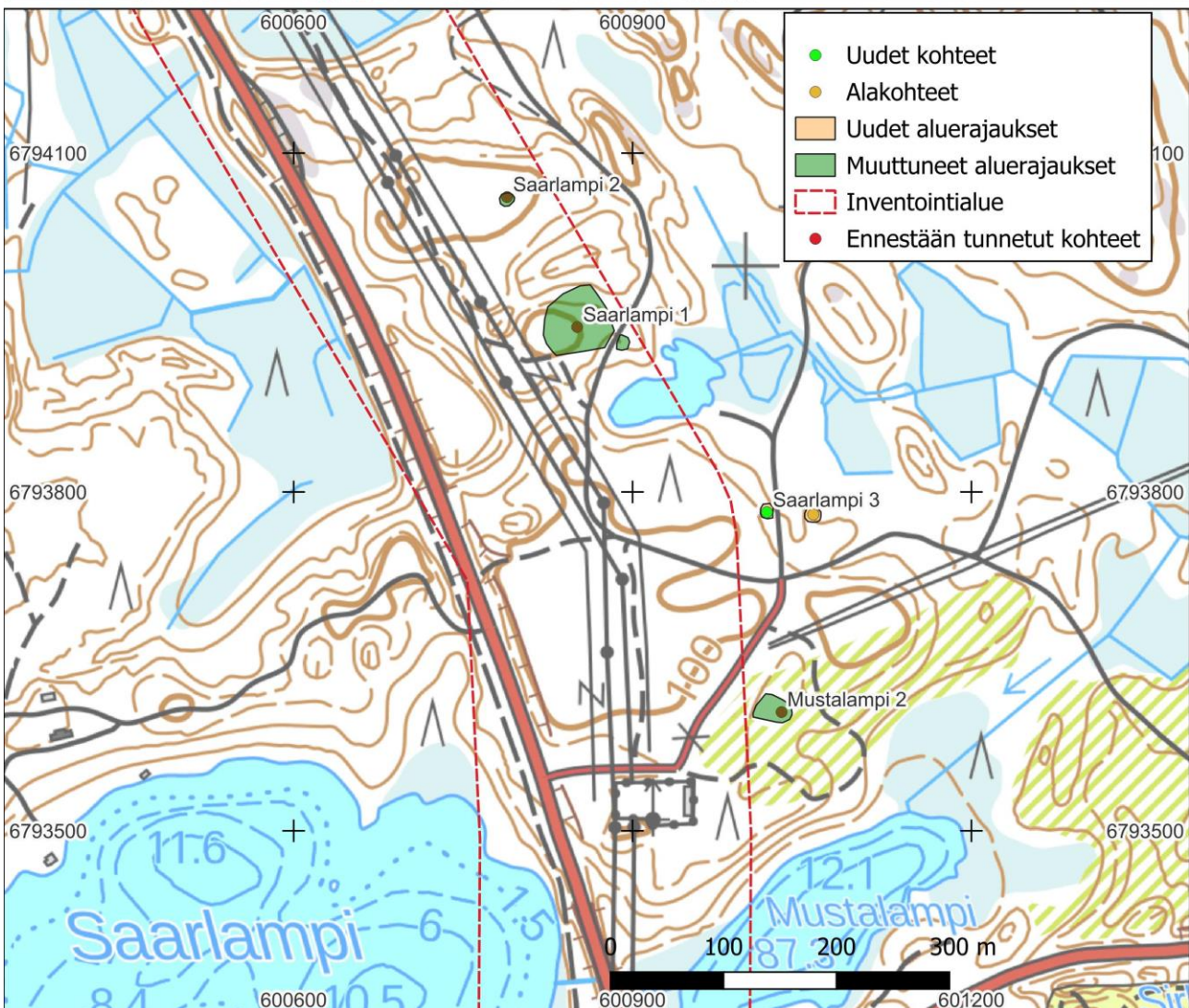
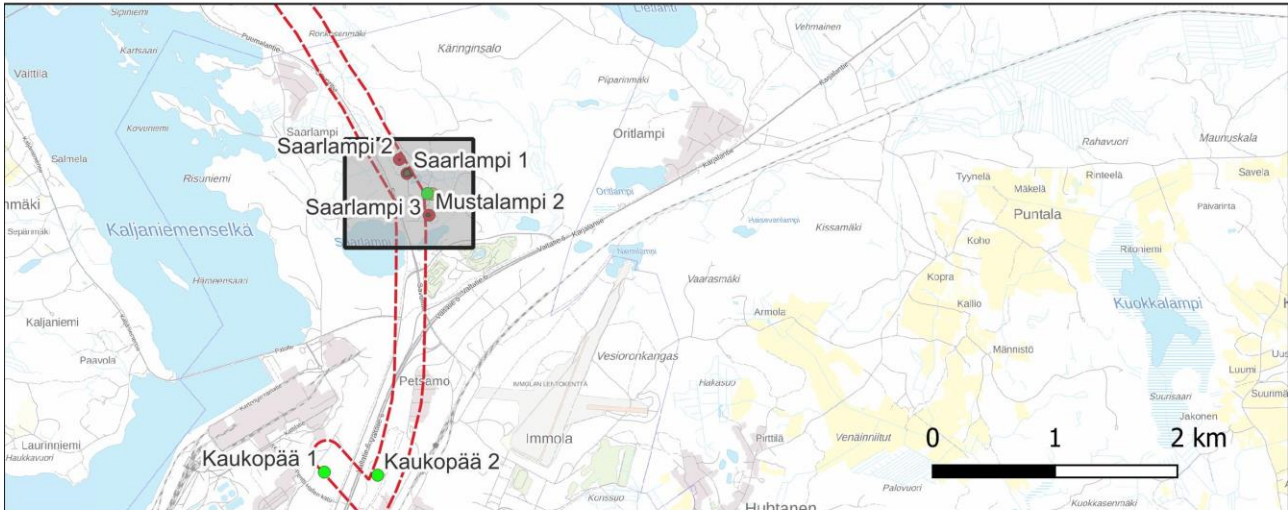
Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Imatra, Mustalampi 2, 1000089931, kiinteä muinaisjäännös, työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat, historiallinen

Imatra, Saarlampi 1, 1000031585, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 2, 1000031586, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, moderni

Imatra, Saarlampi 3, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, telttanpaikat, moderni

Rautjärvi, Pallaitniemi 1, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6810548, I: 618427, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tuliasemasta tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Torsa-nimisen järven eteläosassa, Pallaitniemellä. Niemeltä löytyi puolustusvarustuksia kahdessa paikkaa, kohteet Pallaitniemi 1 ja 2. Pallaitniemi 1 koostuu kahdesta tuliasemasta ja korsusta, jotka ovat hieman erillään toisistaan. Pääkohteen koordinaatit osoittavat 2x3 metrin kokoiseen tuliasemaan rinteeseen yläosassa, kohdassa, jossa rinne alkaa laskea jyrkästi kohti rantaa. Asemaan johtaa noin 8 metri mittainen juoksuhauda. Tästä 25 metriä lounaaseen, hieman alempana rinteessä, on toinen tuliasema. Ampuma-aseman koko on noin 1x1,5 metriä ja syvyys noin metri. Pohjoiskulmassa on säilynyt noin 15 cm paksu puupaalu, joka liittyy ampuma-aseman rakenteisiin. Asemaan johtaa kapea sisäänkäynti. Pääkoordinaattien osoittamasta tuliasemasta 40 metriä luoteeseen on noin metrin syvyinen ja vallien ympäröimä kuoppa, ilmeisesti telttakorsun paikka. Sisäosan halkaisija on noin 5 metriä ja se on pyöreä, sitä ympäröi vallit. Kuopan länsireunassa on kulkuaukko. Kaikki em. kohteet ovat siinä määrin kasvillisuuden peitossa, että niitä on vaikea erottaa maastossa.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Alakohde korsu sijaitsee noin 10 metriä suunnitellun voimajohtolinjan keskikohdan eteläpuolella. Muut rakenteet sijaitsevat yli 50 metrin päässä linjasta.

Tarkastuspäivä: 13.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:21–23**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -**Alakohteet** Korsu P: 6810580, I: 618386

Tuliasema P: 6810526, I: 618405

Kuva 19. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Tuliasema, jonka nurkassa on säilynyt puupaalu, näkyy lapion takana. Kuva etelästä. (AKDG7596: 21)

Kuva 20. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Korsukuoppa on pyöreä, halkaisijaltaan noin 5 metriä, mutta erottuu kuvassa heikosti. Kuva pohjoisesta. (AKDG7596: 22.)

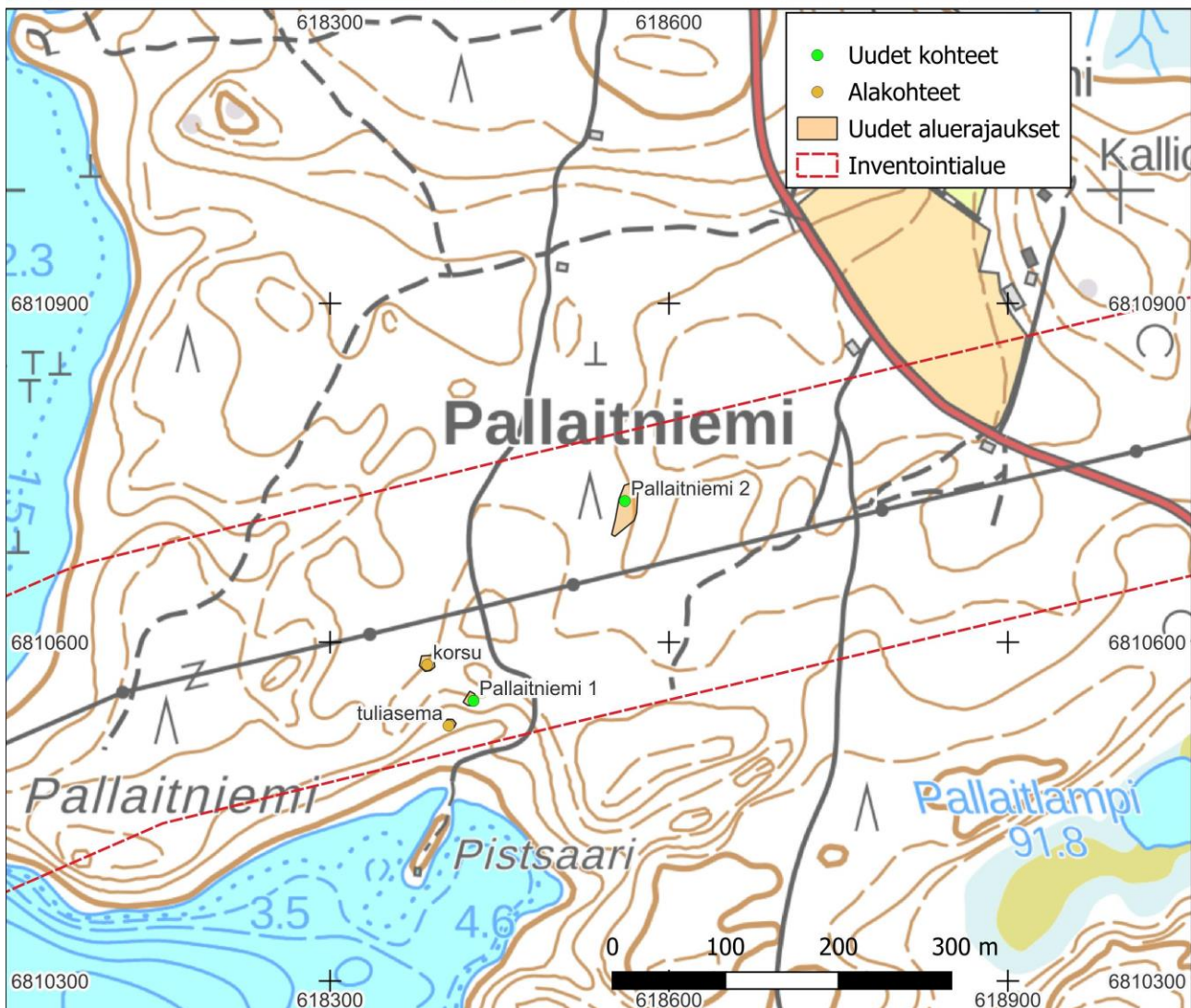
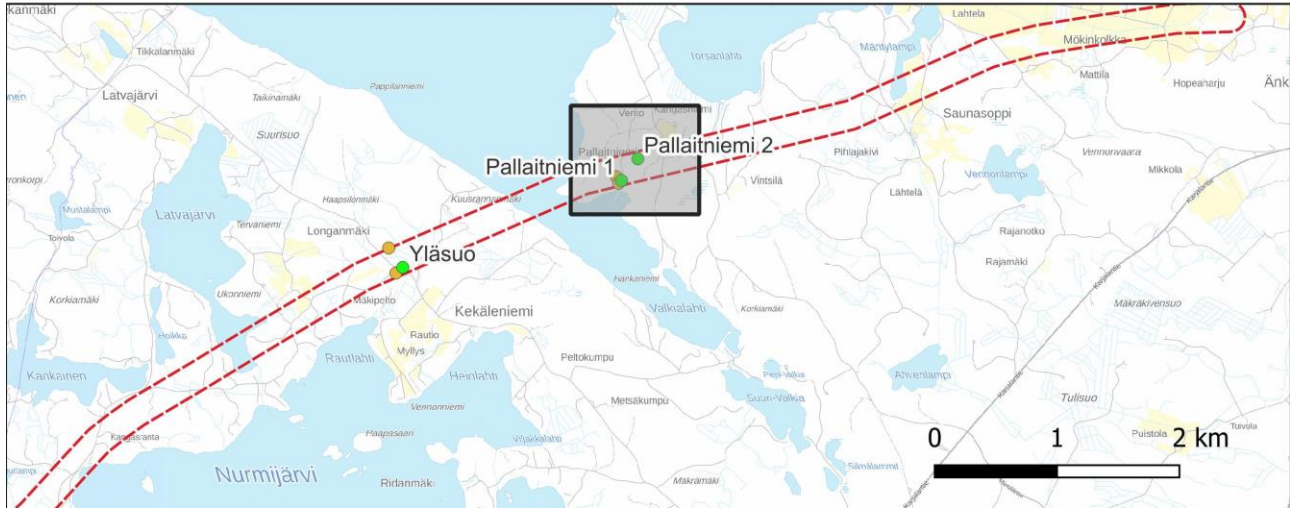

Kuva 21. Rautjärvi Pallaitniemi 1. Ampuma-asema jyrkän rinteän taitteessa ei juurikaan erotu kuvassa. Kuva koillisesta. (AKDG7596: 23)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Rautjärvi, Pallaitniemi 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni
Rautjärvi, Pallaitniemi 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Rautjärvi, Pallaitniemi 2, UUSI KOHDE

Muinaisjäännöstyyppi: puolustusvarustukset

Alatyyppi: taistelukaivannot

Ajoitus: moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde

Laji: muu kulttuuriperintökohde

ETRS-TM35FIN: P: 6810725, I: 618561, Z:

Koord. selite: Gps-koordinaatit juoksuhaudasta tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Torsa-nimisen järven eteläosassa, Pallaitniemellä. Niemeltä löytyi puolustusvarustuksia kahdessa paikkaa, kohteet Pallaitniemi 1 ja 2. Pallaitniemi 1 koostuu kahdesta tuliasemasta ja korsusta, jotka ovat hieman erillään toisistaan. Pallaitniemi 2:ssa on tiheää mäntytaimikkoa kasvavalla hiekkakankaalla on parikymmentä metriä pitkä taisteluhauta syvyys noin metri. Juoksuhaudan johtaa tuliasemaan, koko 2x2 metriä, ympärillä vallit. Tästä parikymmentä metriä etelään on kaksi 2x2 metriä kokoista tuliasemaa. Puolustussuunta on itään ja etelään.

Kohde liittyy ilmeisesti Salpalinjaan, kuten Pallaitniemi 1.

Em. taistelukaivannot on rajattu samaan aluerajaukseen.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Taistelukaivannot sijoittuvat 12–50 metriä suunnitellun voimajohtolinjan pohjoispuolelle.

Tarkastuspäivä: 13.8.2025

Digikuvat: AKDG7596:24

Löydöt: -

Aiemmat löydöt: -

Aiemmat tutkimukset: -

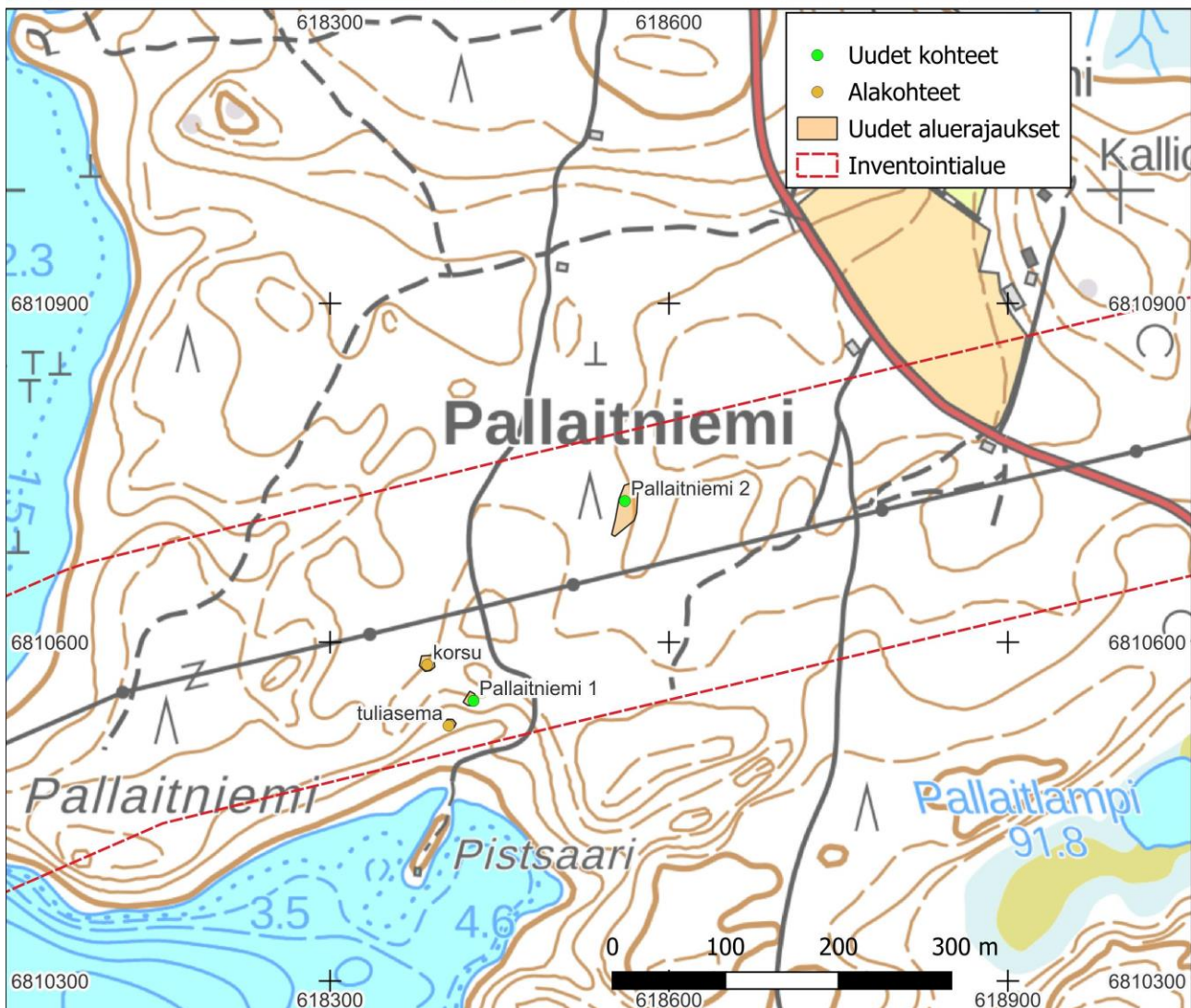
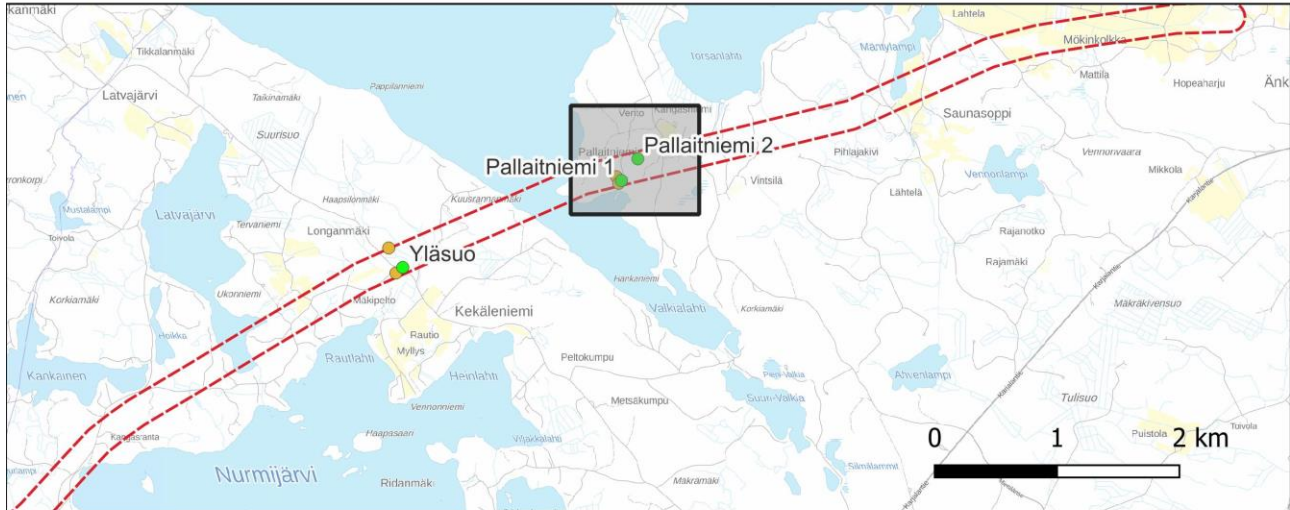

Kuva 22. AKDG7596:24. Rautjärvi Pallaitniemi 2. Taisteluasema kohteen pääkoordinaattien kohdalla erottuu tiheässä taimikossa huonosti. Kuva pohjoisesta.

Kaukopää-Venonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Rautjärvi, Pallaitniemi 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni
Rautjärvi, Pallaitniemi 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Rautjärvi, Yläsuo, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6809838, I: 616640, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tuliasemasta tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee noin 400 metriä Nurmijärvestä pohjoiseen Latvajärventien ja Uimolantien risteyksen tuntumassa. Kohteen pääkoordinaatit osoittavat heti Latvajärventien pohjoispuolella olevaan, noin 20 metriä pitkään, taisteluhaudaan, jossa on noin 1,5x2 metrin kokoinen tuliasema. Tuulenkaadot ovat rikkoneet taisteluhaudan rakennetta. Teiden risteyksestä 30 metriä etelään on ilmeisesti korsukuoppa, joka oli inventointiaikaan niin tiheän kasvillisuuden ja harvennusjätteen peitossa, ettei se erottunut maastossa. Ilmalaserkeilausaineistosta se kuitenkin erottuu. Kuopassa on vallit ja niiden ulkoreunasta mitattuna koko rakenteen halkaisija on noin 10 metriä. Lisäksi pääkohteesta 190 metriä pohjoiseen on kaksi tuliasemaa tai korsukuoppaa, joita yhdistää reilun metrin syvyinen juoksuhauta. Kuoppien koko on 2x3 metriä ja syvyys lähes kaksi metriä. Pääkohde ja tuliasemat sijaitsevat luonnonsuojelualueella, jolla oli paljon tuulenkaatoja, jotka teki-
vät kuvaamisen ja havainnoinnin hankalaksi.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Pääkohteen taistelukaivanto sijaitsee 54 metriä suunnitellun voimajohtolinjan eteläpuolella. Alakohde korsu sijaitsee noin 80 metriä linjan eteläpuolella. Tuliasemat sijaitsevat noin 100 metriä linjasta pohjoiseen.

Tarkastuspäivä: 13.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:25–26**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -**Alakohteet:** Korsu P: 6809792, I: 616584

Tuliasemia P: 6809997, I: 616525

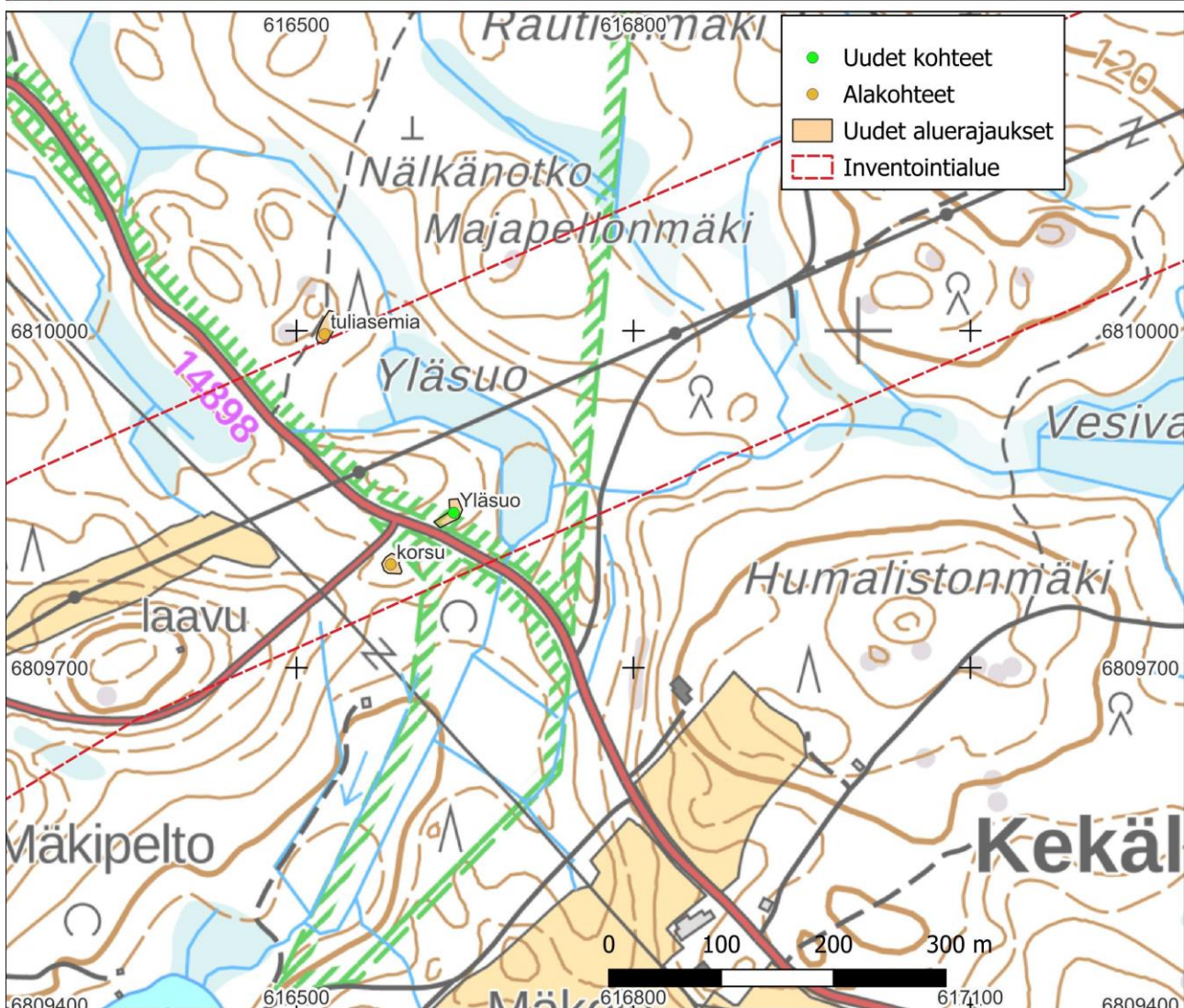
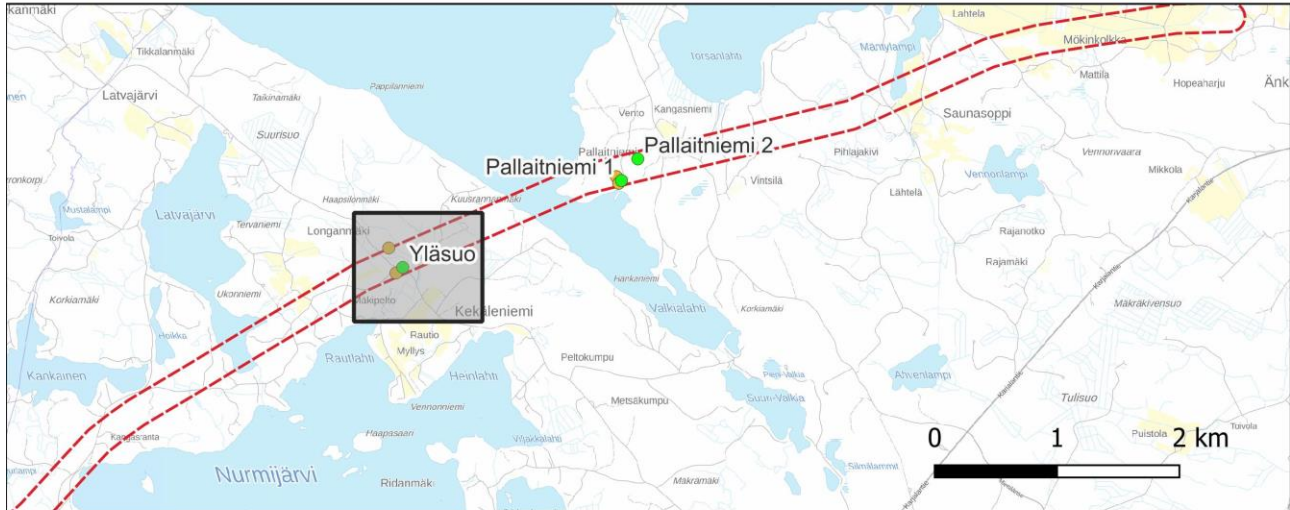

Kuva 23. Rautjärvi Yläsuo. Tuulenkaatojen vahingoittamaa taisteluhautaa kohteen pääkoordinaattien kohdalla. Kuva etelästä. (AKDG7596:25)

Kuva 24. Rautjärvi Yläsuo. Luonnonsuojelualueella olevat taisteluasemat olivat tuulenkaatojen alla. Kuva idästä. (AKDG7596:26)

Kaukopää-Venonmäki-Änkilä
Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualan arkeologinen inventointi 2025
Rautjärvi, Yläsuo, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797046, I: 598516, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Puumalantien koillispuolella mäen pohjoisrinteellä. Noin 170 metriä pitkä taisteluhauta kulkee itä-länsi-suuntaisesti loivassa rinteessä. Taisteluhaudasta haarautuu etelään rinnettä ylös yhdyshauta, joka johtaa pieneen suojahuoneen kuoppaan. Taisteluhauta on hyvin säilynyt huolimatta siitä, että rakenteet on ainoastaan kaivettu maahan. Torjuntasuunnat ovat pohjoiseen ja koilliseen. Taisteluhaudan läpi on tehty tie.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 30 metriä suunnitellun voimajohdon länsipuolella. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

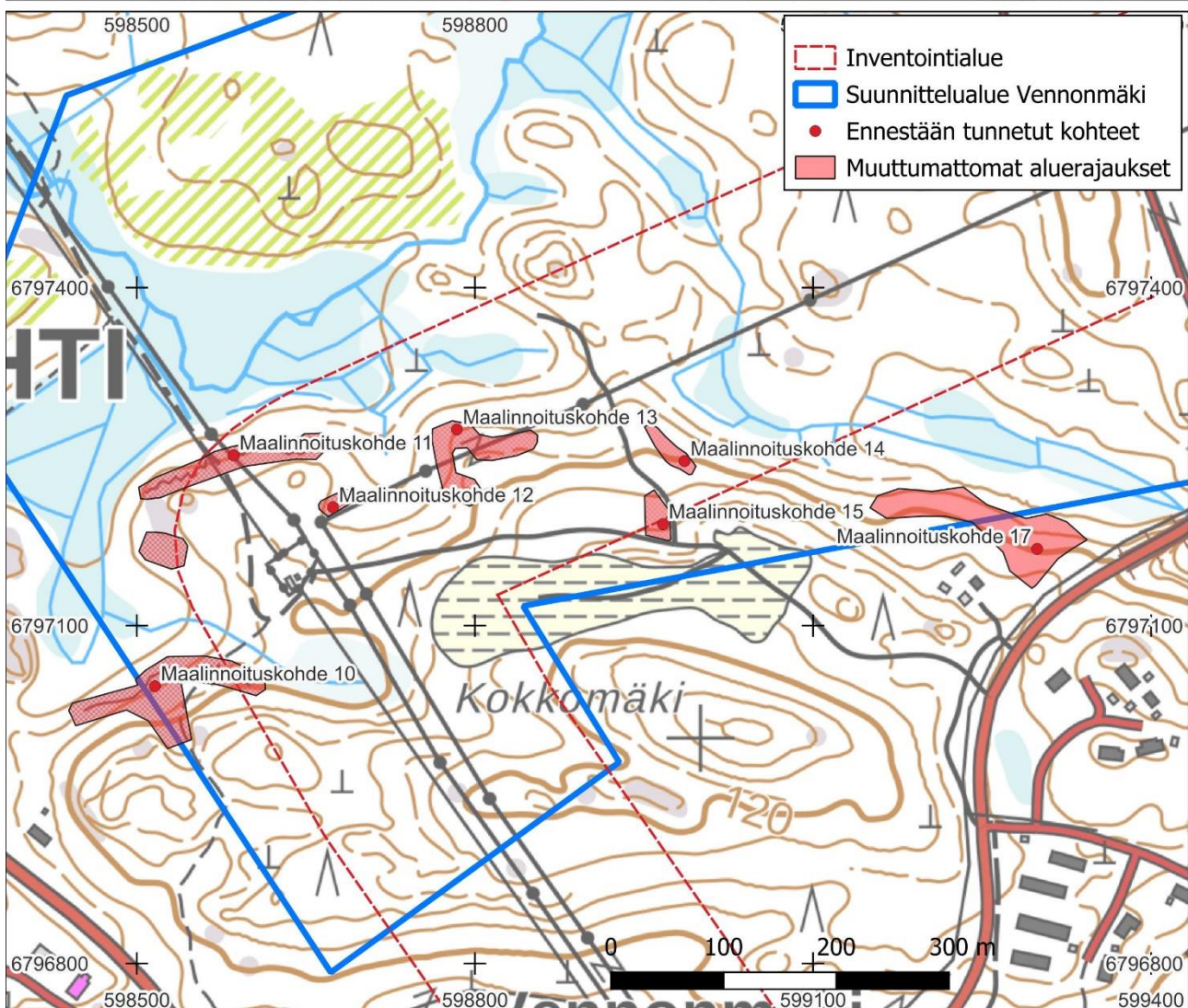
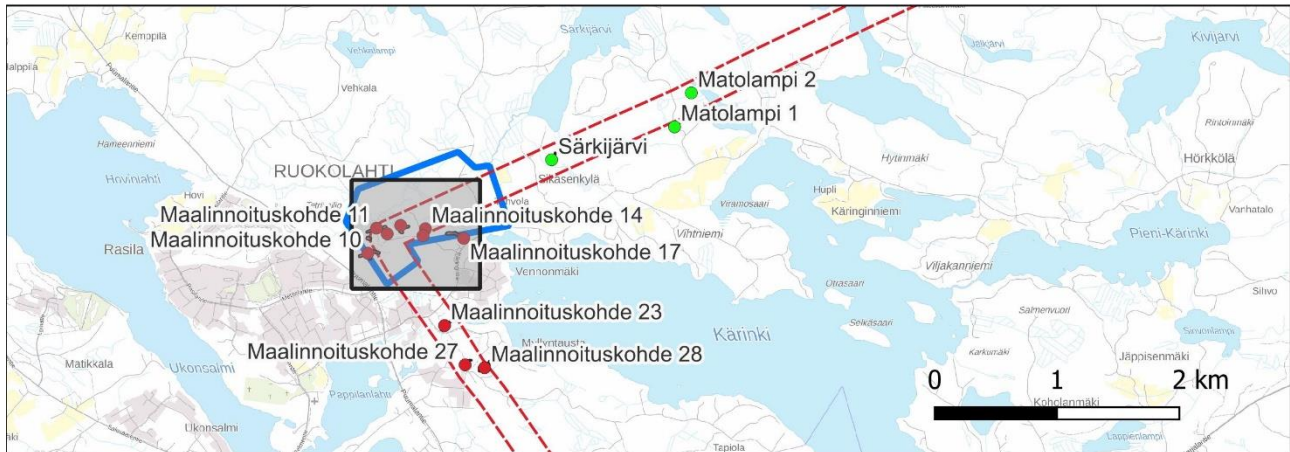
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Venonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnointuskohde 11, 1000017401**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797251, I: 598586, Z:**Koord. selite:** Koordinaatit korjattu kenttämittausten perusteella (muinaisjäännösrekisterin tieto)**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Puumalantien itäpuolella rinteessä sähkölinjan kohdalla. Noin 160 metrin mittainen taisteluhauta kulkee länsi-itä-suuntaisesti sähkölinjan poikki. Taisteluhaudan katkaisee keskeltä sähkölinjaan liittyvä huoltotie. Taisteluhauta on maahan kaivettu ja siinä on erotettavissa traverseja. Lisäksi taisteluhaudan lounaispuolella mäen länsirinteellä on vedellä täytynyt kaivanto, joka on mahdollinen keskeneräinen suojahuoneen kuoppa. Erityisesti sähkölinjalla sijaitsevaan taisteluhaudan osuuteen on rakenteiden päälle kasattu hakkuujätteitä. Rakenteet ovat painuneita ja matalia. Torjuntasuunnat ovat luoteeseen ja pohjoiseen.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee 20–38 metriä suunnitellun voimajohdon pohjoispuolella. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -

Aiemmat tutkimukset: Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus
Petro Pesonen 2017, inventointi
Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

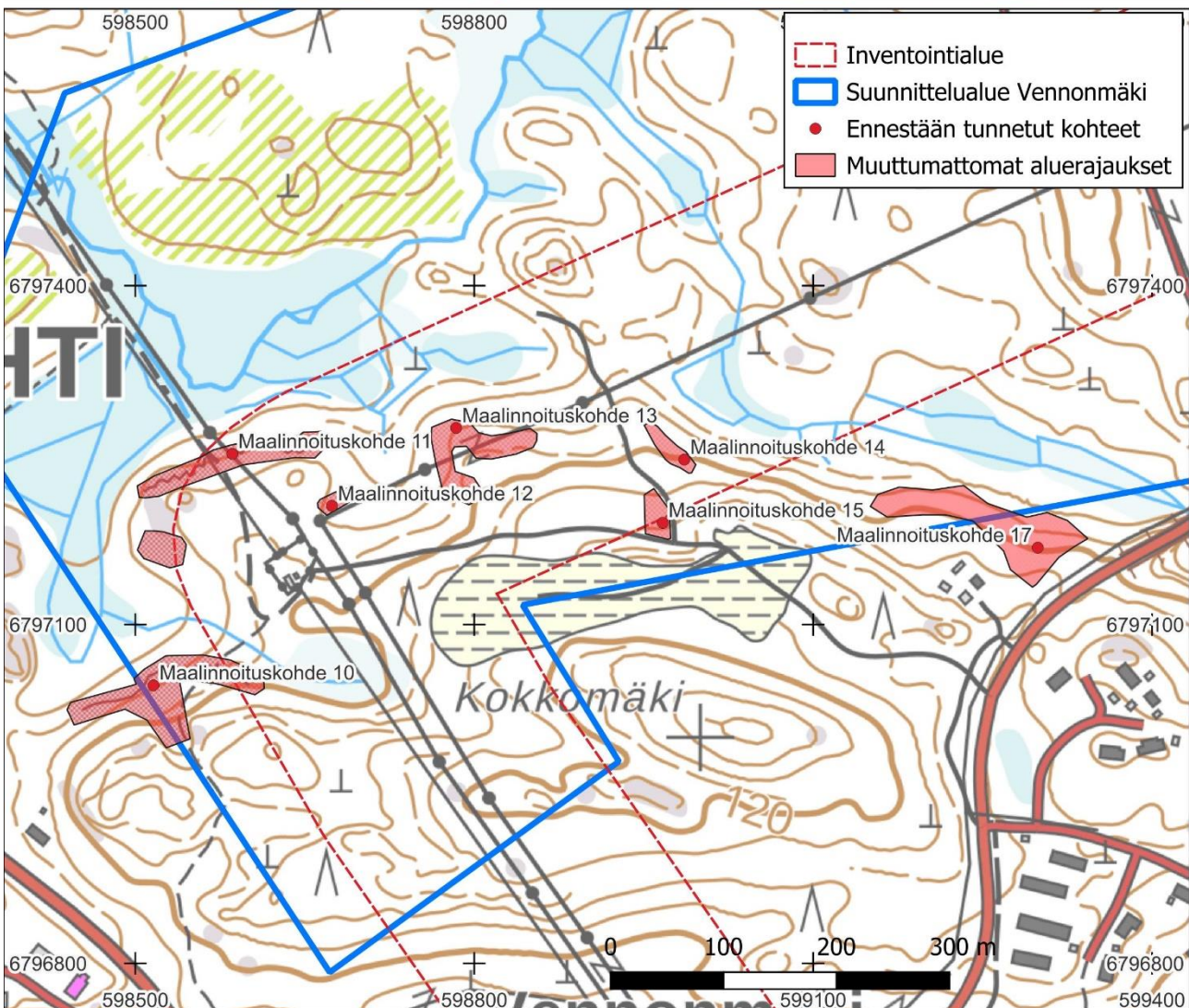
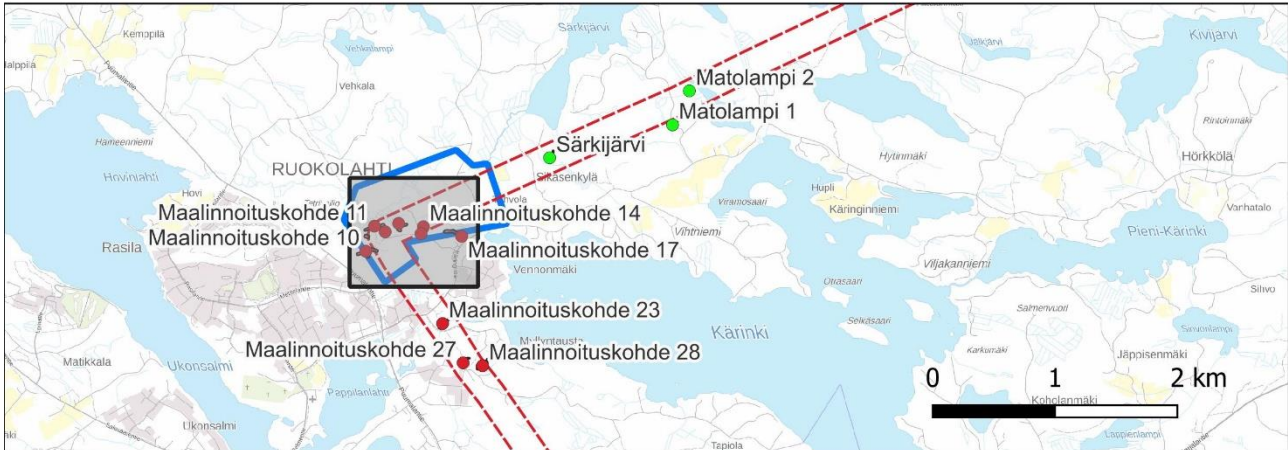
Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnointuskohde 12, 1000017402**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797205, I: 598674, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Puumalantien itäpuolella kahden sähkölinjan kulmauksessa. Kyseessä on pieni noin 20 metrin mittainen maahan kaivettu taistelu- tai yhdyshaudan pätkä luode-koillis- suuntaisesti. Se sijaitsee sähkölinjan raivatun aukon sekä pohjoispuolisen metsän välissä. Rakenteet ovat osittain tuhoutuneita ja painuneita. Kaivantoon on kasattu hakkuujätteitä.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee nykyisten voimajohtojen kohdalla. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

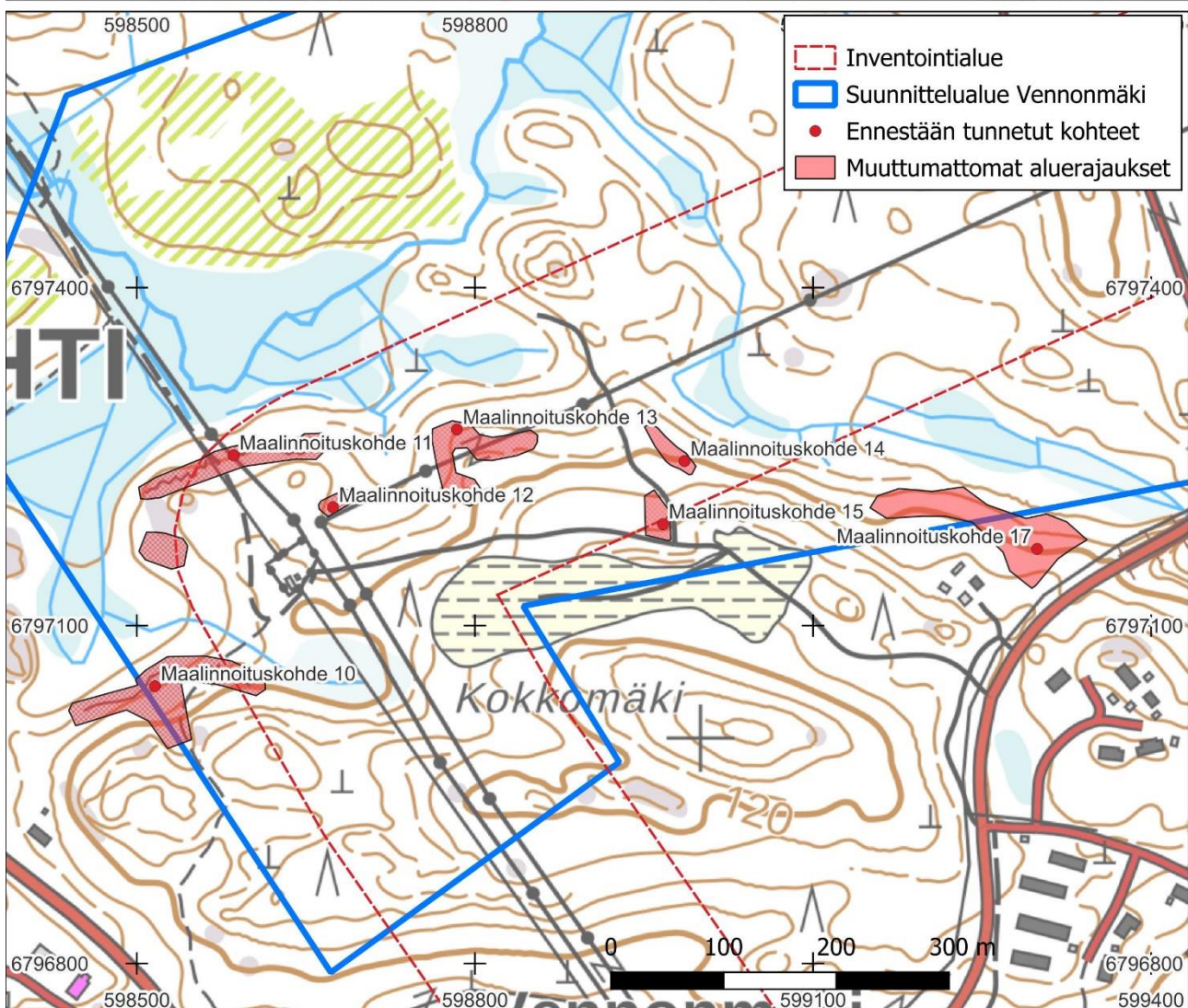
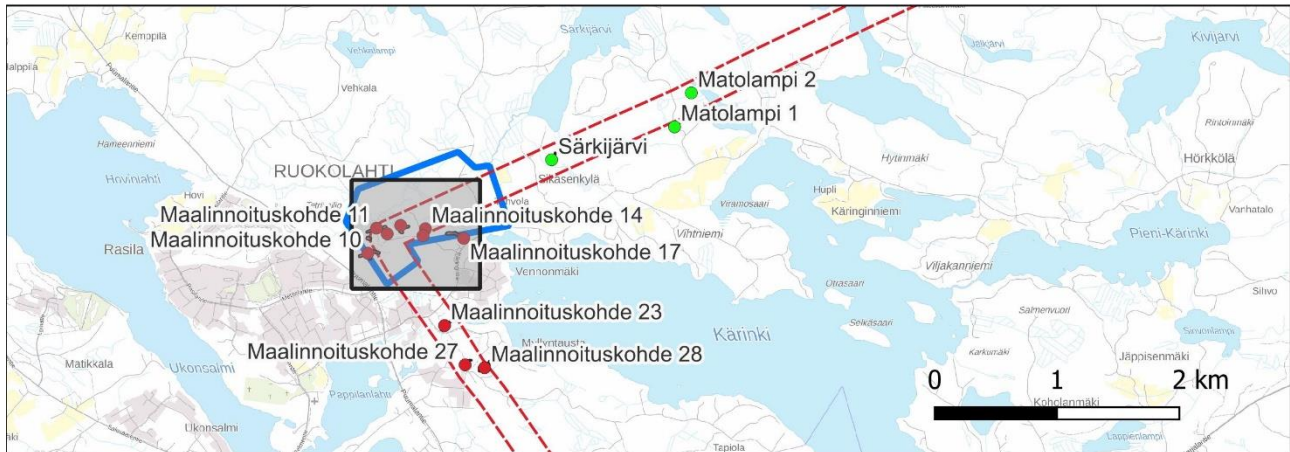
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797274, I: 598784, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Puumalantien itäpuolella koillissuuntaan johtavalla sähkölinjalla. Pohjoisrinteellä sähkölinjan eteläpuolella on lyhyt yhdyshauta, joka johtaa etelään metsän puolelle noin 2,5–3 metriä syvään kuoppaan. Kyseessä on todennäköisesti suojahuoneen kuoppa. Linjan pohjoispuolella on metsän kupeessa taisteluhautaus, joka jatkuu linjan eteläpuolelle kohteen itäosissa. Rakenteet on kaivettu maahan ja ne ovat mataloituneita. Torjuntasuunta on pohjoinen.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee sekä nykyisten että molempien suunniteltujen voimajohtojen kohdalla. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

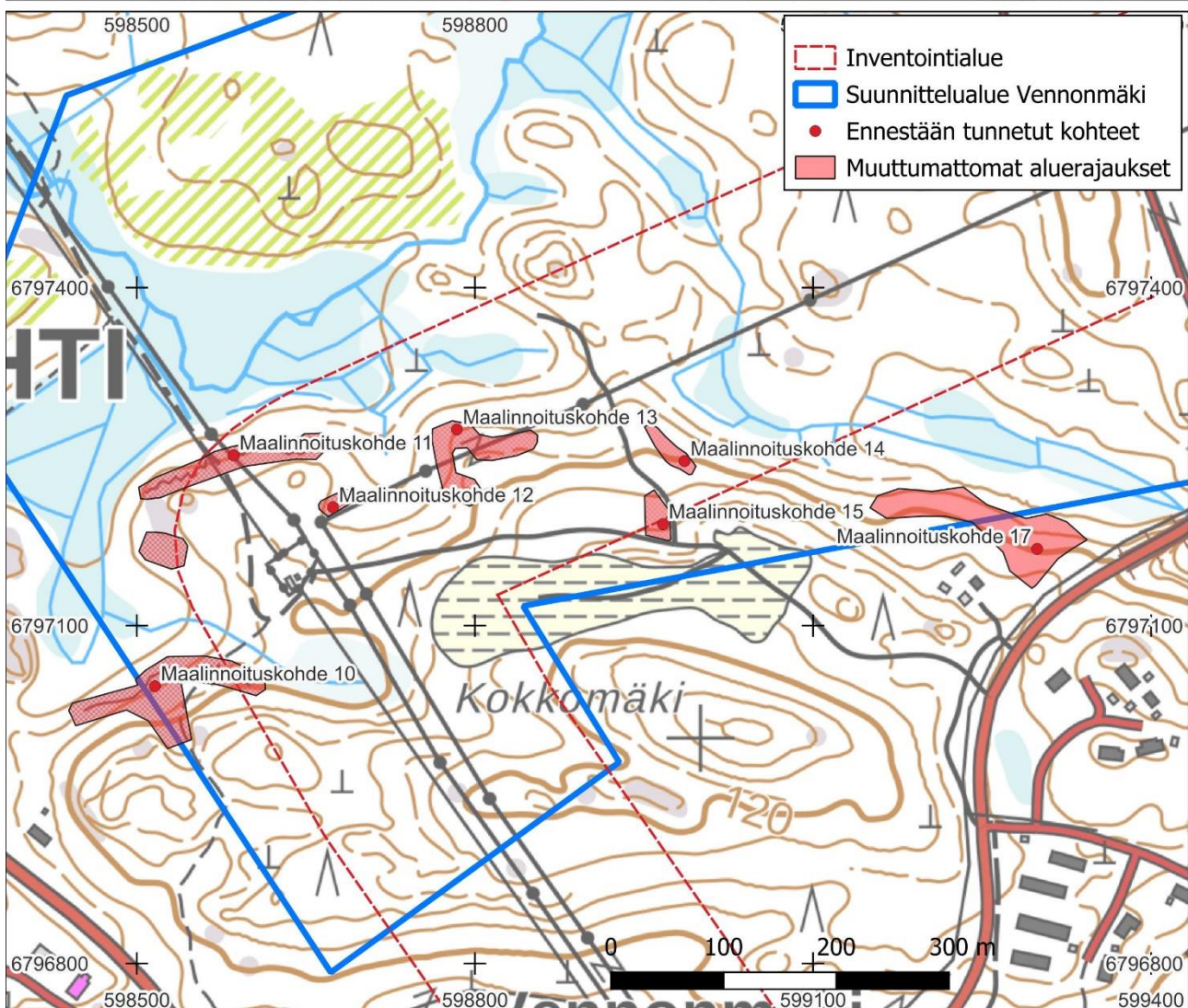
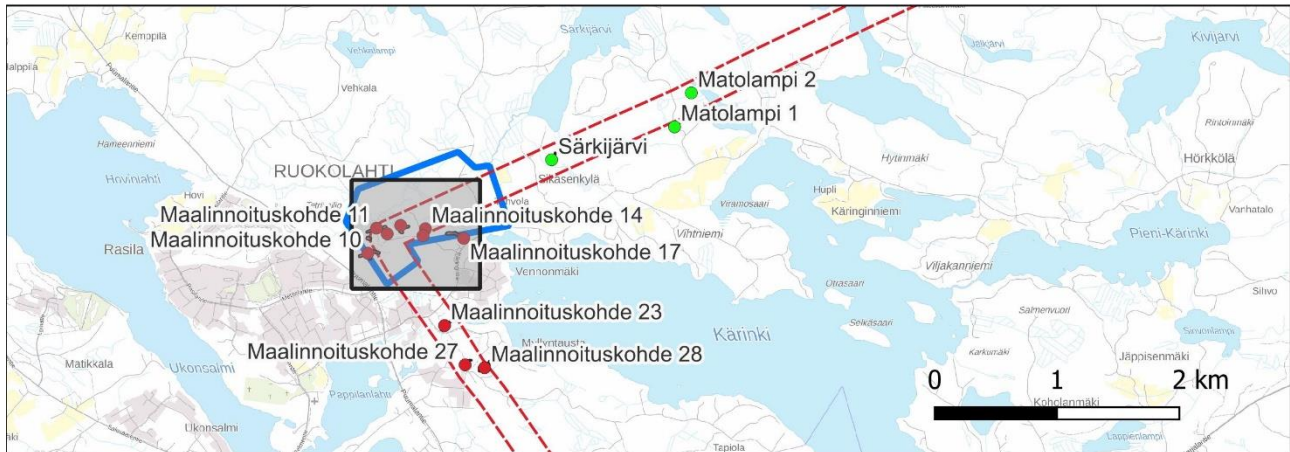
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797246, I: 598986, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus ja osa puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Puumalantien itäpuolella rinteessä. Eteläpuolella on Ruokolahden kunnan maa-ainesvarasto, jolle johtavan tien pohjoispuolella kohteen taisteluhauta sijaitsee. Kaivanto on erittäin matala ja sitä on mahdollisesti täytetty. Varsinkin sen länsiosa erottuu heikosti maastossa. Taisteluhauta on noin 60 metriä pitkä. Torjuntasuunnat ovat pohjoinen ja koillinen.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohteen pohjoispää sijaitsee 23 metriä suunnitellun voimajohdon eteläpuolella. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

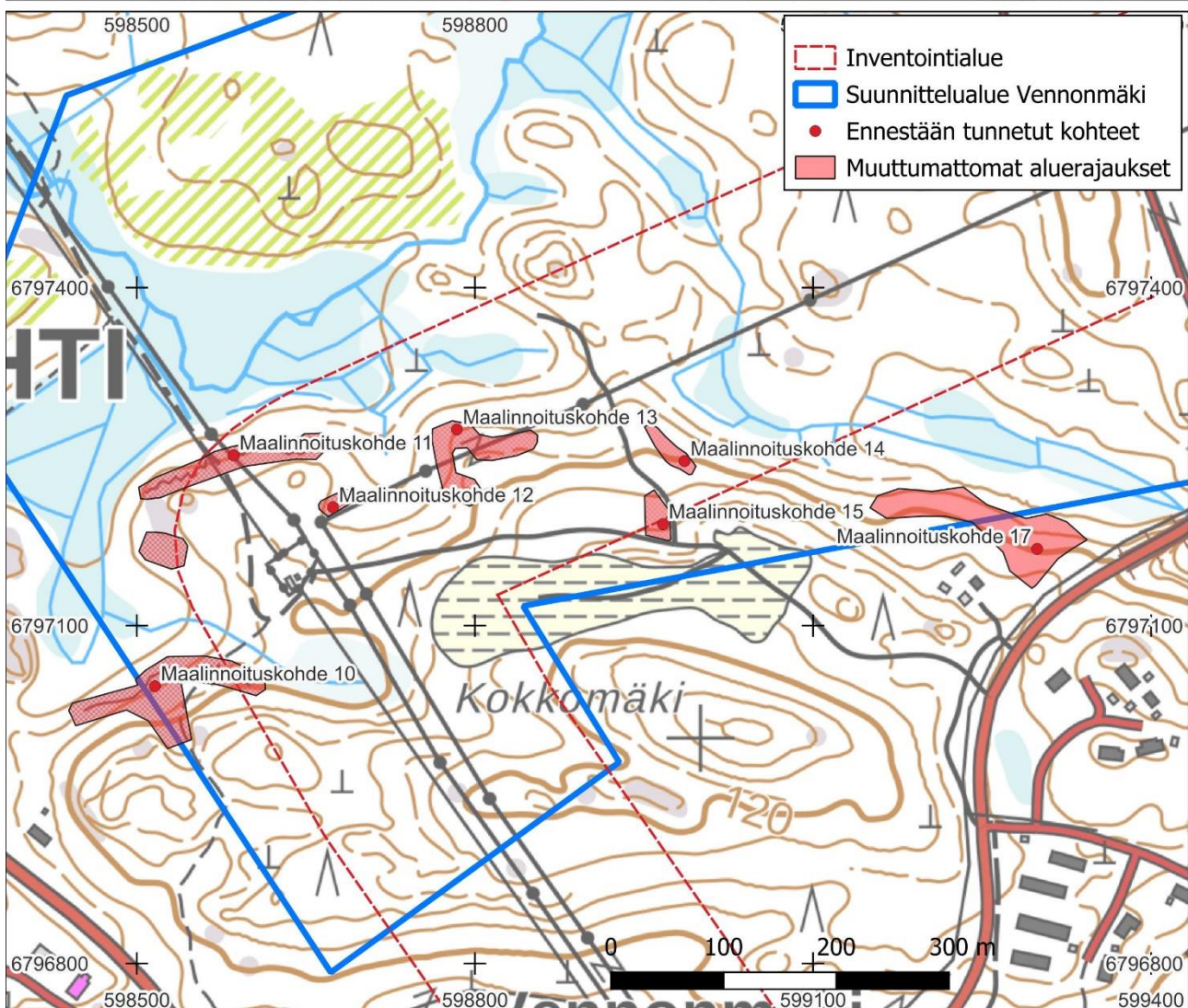
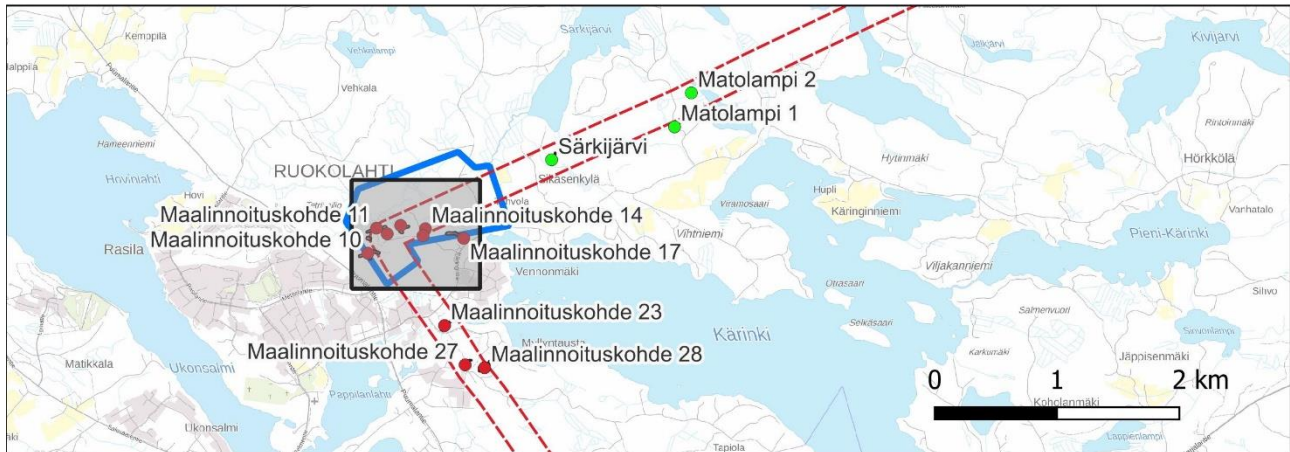
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797190, I: 598967, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Ruokolahden kunnan maa-aineisvaraston pohjoispuolella, teiden risteyksessä, havaittiin lyhyt noin 20 metriä pitkä, kivillä täytetty pohjois-etelä-suuntaisena kaivanto.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohteen pohjoispää sijaitsee 76 metriä suunnitellun voimajohdon eteläpuolella. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

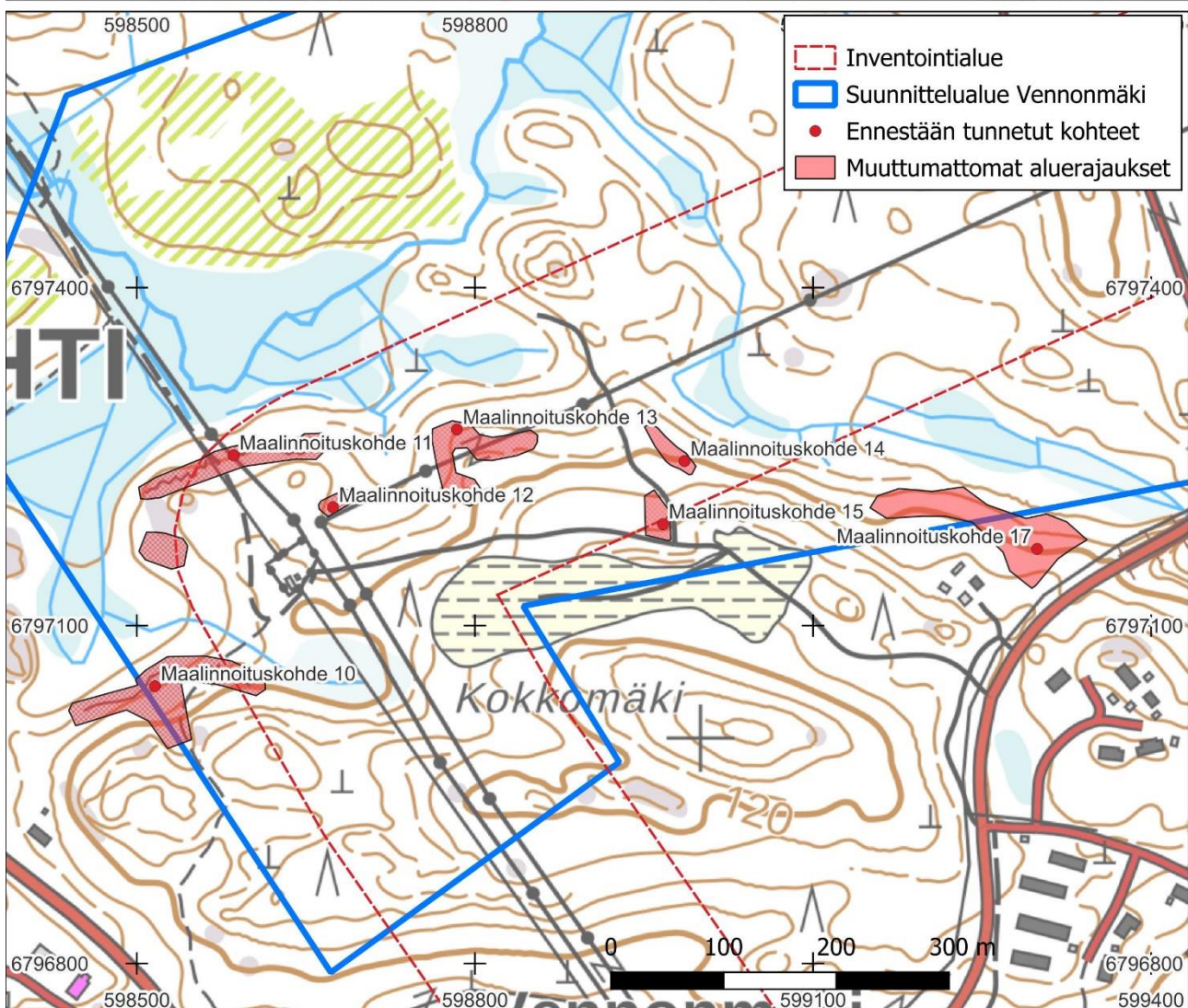
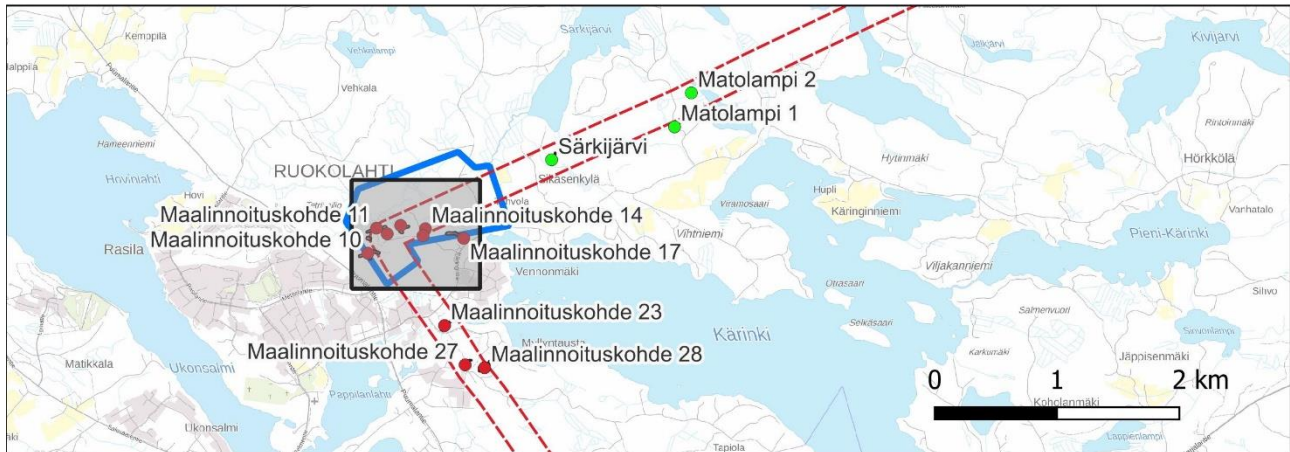
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -

Aiemmat tutkimukset: Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus
Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, 1900-luku, I maailmansodan varustus**Laji:** kiinteä muinaisjäännös**ETRS-TM35FIN:** P: 6797168, I: 599299, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, jonka tarkoituksena on ollut sulkea reitti Ruokolahden keskustan läpi kohti kaakkoa. Rakennusajankohta on 1915–1917.

Kohde sijaitsee Käringintien länsipuolella mäen pohjoisrinteellä. Kohteessa on taisteluhautaa noin 180 metrin pituudelta pohjoisrinteellä. Kaivannossa on useita traversseja. Itäpäässä taisteluhautaa on osittain kahdessa linjassa. Rakenteet on kaivettu maahan sekä osittain louhittu. Rakenteet mataloituvat länsipäässä. Torjuntasuunnat ovat pohjoiseen sekä koilliseen.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee 160 metriä suunnitellun voimajohdon eteläpuolella. Kohde täytyy ottaa huomioon myös uuden sähköaseman suunnittelussa.

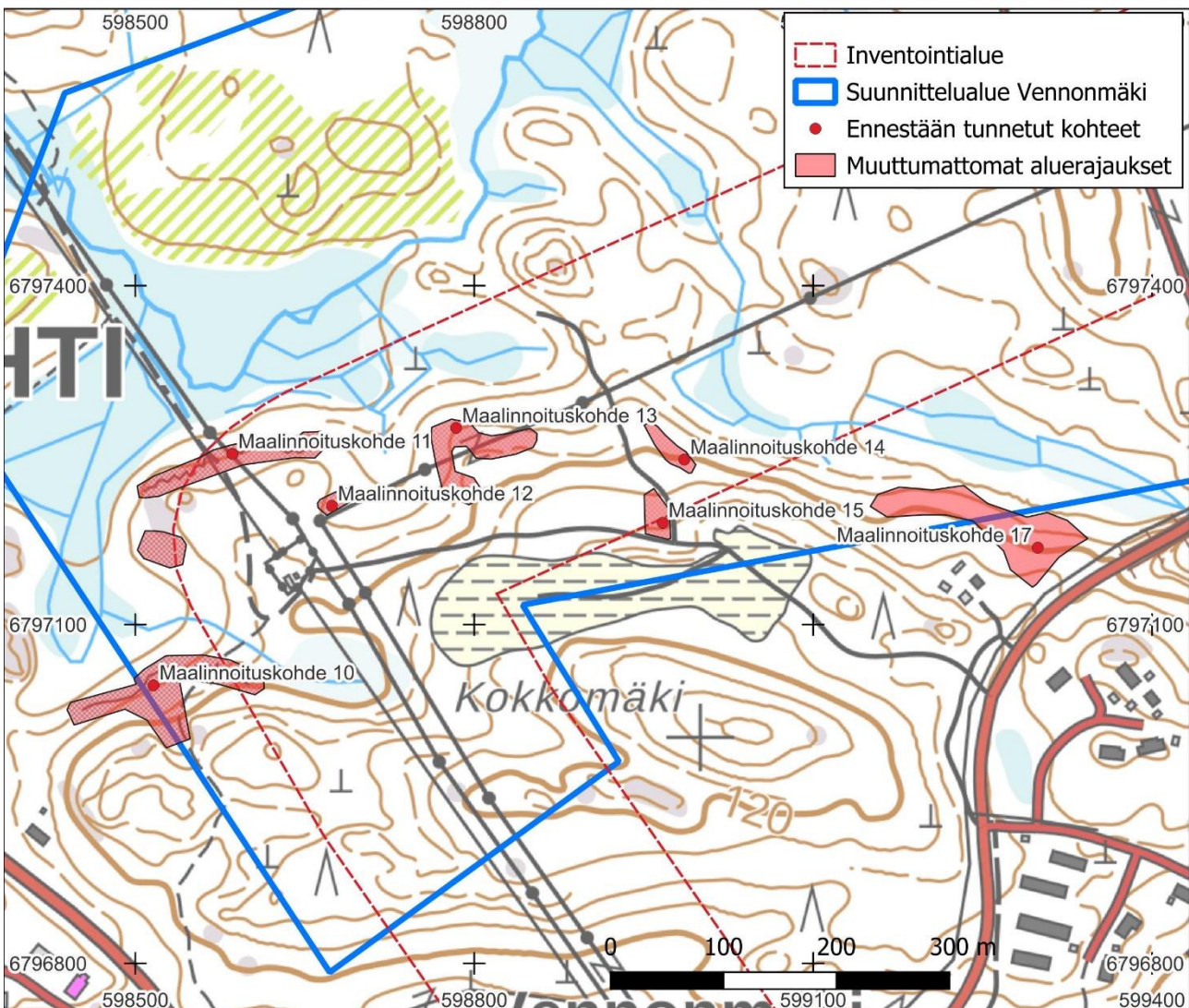
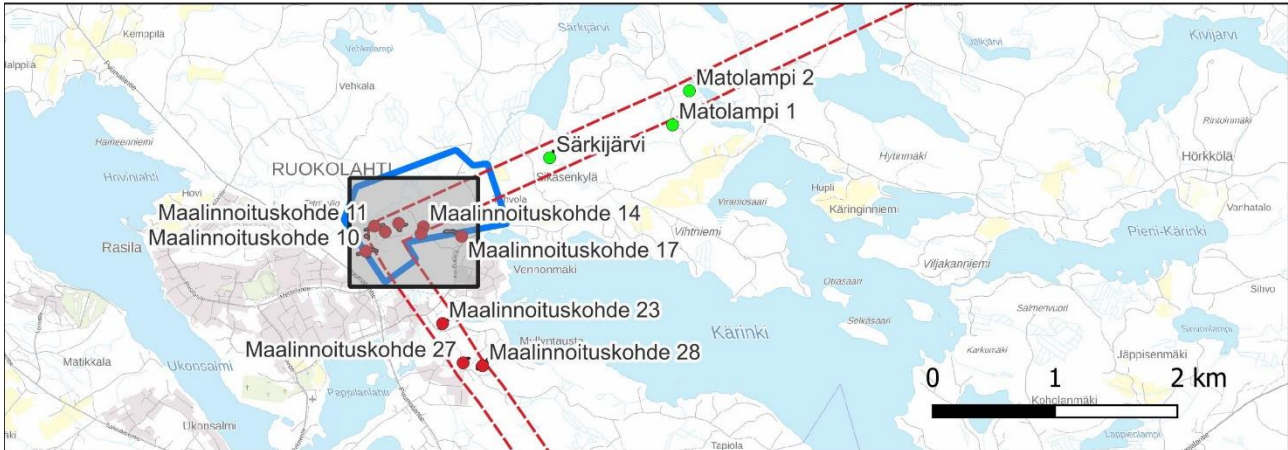
Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 10, 1000017399, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 11, 1000017401, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 12, 1000017402, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 13, 1000017403, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 14, 1000017404, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 15, 1000017405, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen
 Ruokolahti, Maalinnoituskohde 17, 1000017407, kiinteä muinaisjäänös, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, historiallinen

Ruokolahti, Maalinnointuskohde 23, 1000017414**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan varustus**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6796455, I: 599143, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa toisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, joka sulkee Pappilanlahden ja Käringin välisen kannaksen. Taistelukaivantojen lisäksi järjestelmään on kuulunut Pappilanlahden koillisrannalla sijainnut panssarieste, jolla on suljettu silloisen päätien reitti. Kohde näkyy vuoden 1948 ilmakuvassa osin kasvipeitteettömänä ja hiekkapintaisena.

Kohde sijaitsee Ruokolahden Käringistä Pappilanlahteen laskevan joen varrella, pienen koskiosuuden pohjoisrannalla, Vennonmäen eteläpuolella. Kohteessa on noin 130 metrin mittainen taisteluhauta, joka länsipäässä pienen mäen laella on epämääräinen kuoppa. Taisteluhauta ampuma-asemineen on kaivettu ojan varrelle ja se on nykyään osin metsässä, osin voimalinjan alla hakkuuaukolla. Linja mutkittelee joen rannalla ja nousee välillä muutamalle pienelle kukkulalle. Taisteluhauta on matala ja painunut, ja etenkin länsiosissaan runsaan pusikon ja aluskasvillisuuden peittämä. Itäpäässä kohde päättyy joen varteen. Rintamasuunta on kaakko.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee sekä nykyisen että suunnitellun voimajohtojen kohdalla.

Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Petro Pesonen 2017, inventointi

Maria Kaasinen 2022, inventointi

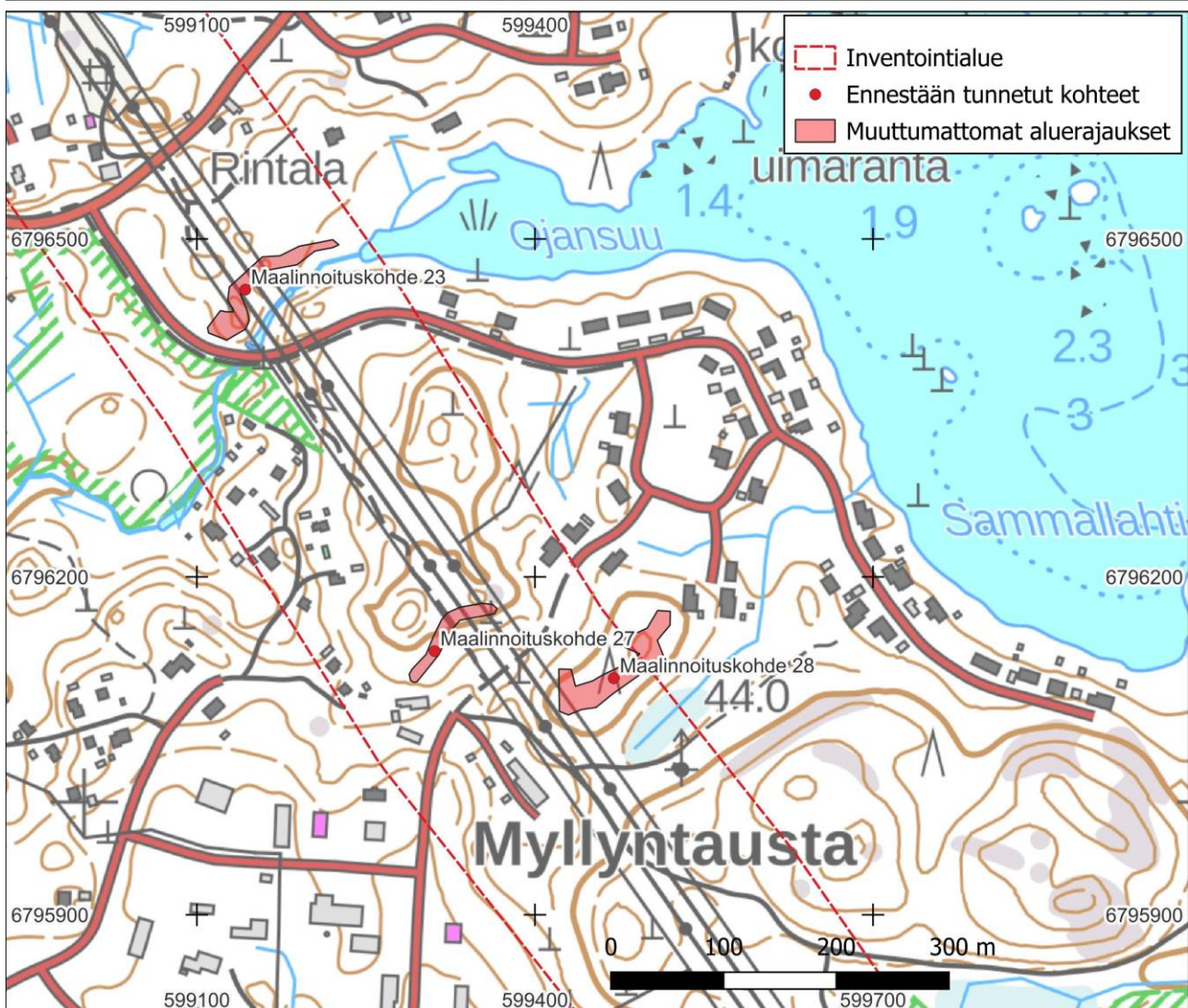
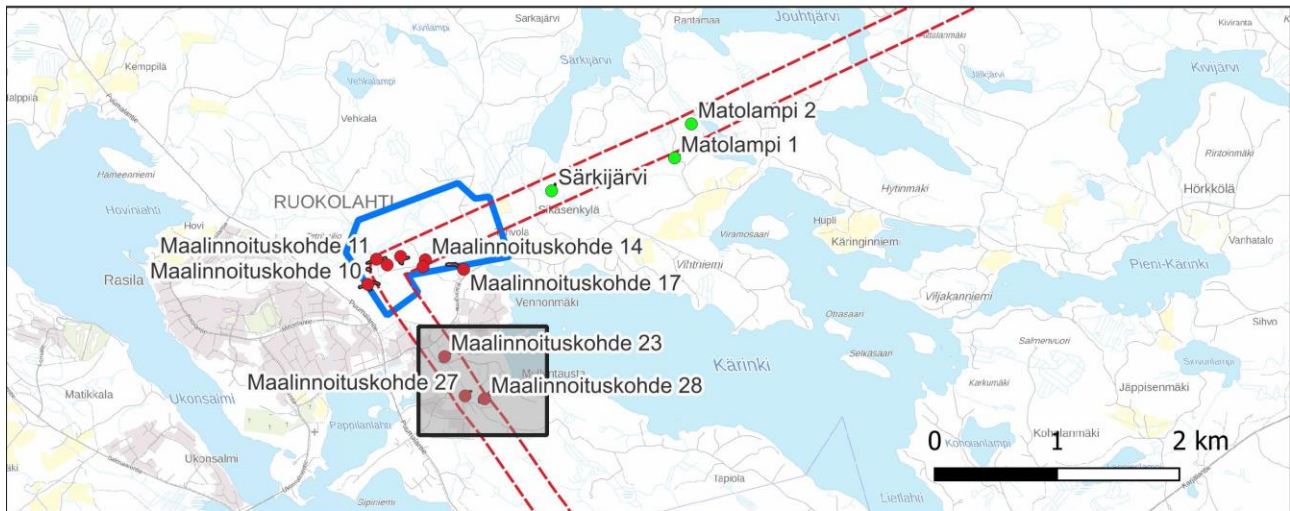
Kaukopää-Venonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 23, 1000017414, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 27, 1000017418, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 28, 1000017419, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 27, 1000017418**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, moderni, II maailmansodan varustus**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6796134, I: 599311, Z:**Koord. selite:** -**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa toisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, joka sulkee Pappilanlahden ja Käringin välisen kannaksen. Taistelukaivantojen lisäksi järjestelmään on kuulunut Pappilanlahden koillisrannalla sijainnut panssarieste, jolla on suljettu silloisen päätien reitti. Kohde näkyy vuoden 1948 ilmakuvassa osin kasvipeitteettömänä ja hiekkapintaisena. Kohde Maalinnoituskohde 26 on ollut alun perin samaa yhtenäistä taistelukaivantoa.

Kohde sijaitsee Ruokolahden Myllyntaustan teollisuusalueella. Polveileva, kapea juoksuhauta alkaa teollisuushallin takaa mäeltä ja jatkuu voimalinja-aukon koillisreunalle. Juoksuhaudassa on aina välillä tähystys-/ampuma-aseimia. Mäen rinne on kivinen ja juoksuhaudan seinämiä on jonkin verran myös tuettu kivillä. Hauta on paikoin peittynyt risuilla ja lehdillä. Juoksuhauta on noin 50 cm leveä ja 70–80 cm syvä. Se lienee madaltunut ja loiventunut aikojen saatossa.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee sekä nykyisen että suunnitellun voimajohtojen kohdalla.

Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -

Aiemmat tutkimukset: Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus
Petro Pesonen 2017, inventointi
Maria Kaasinen 2022, inventointi

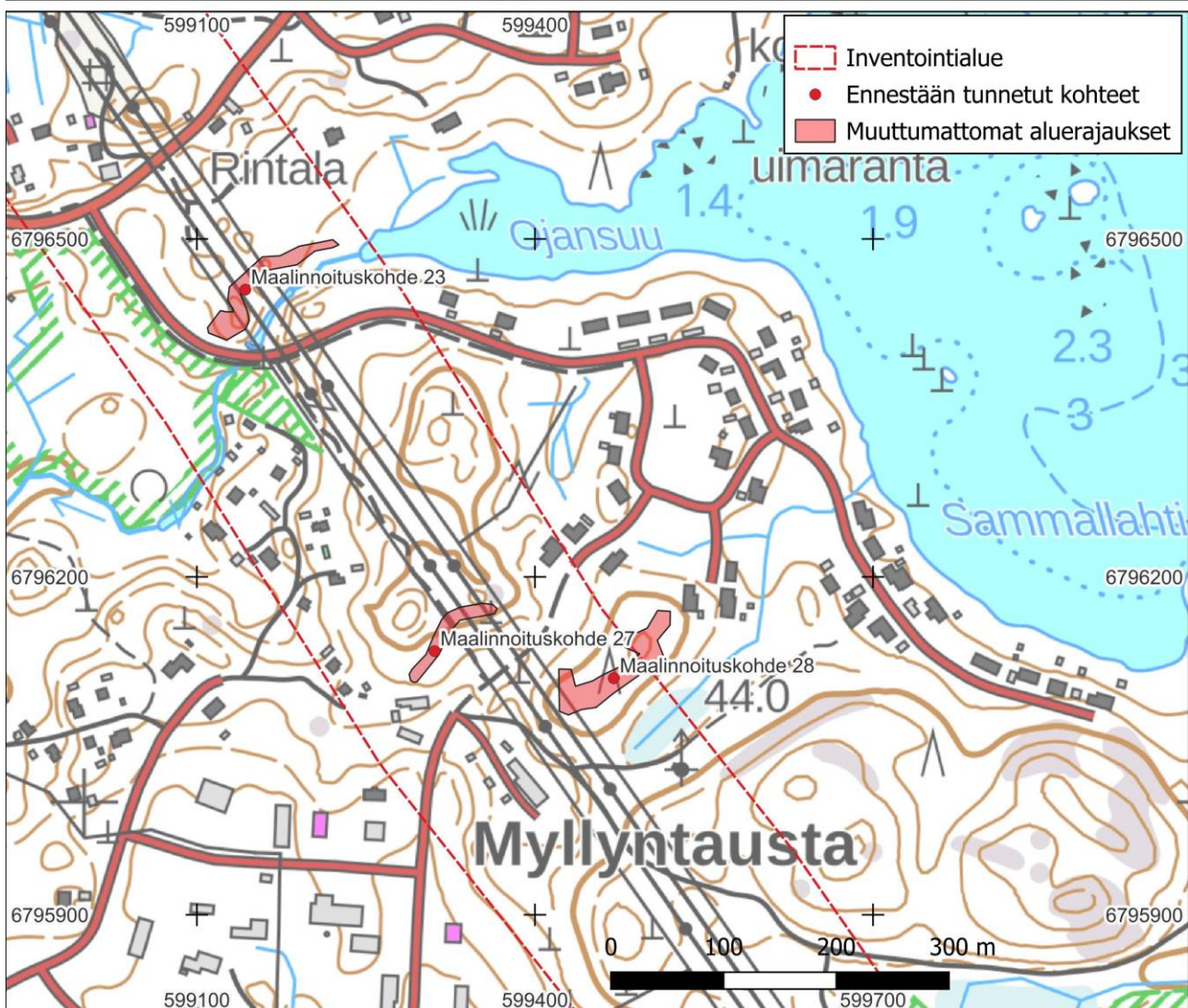
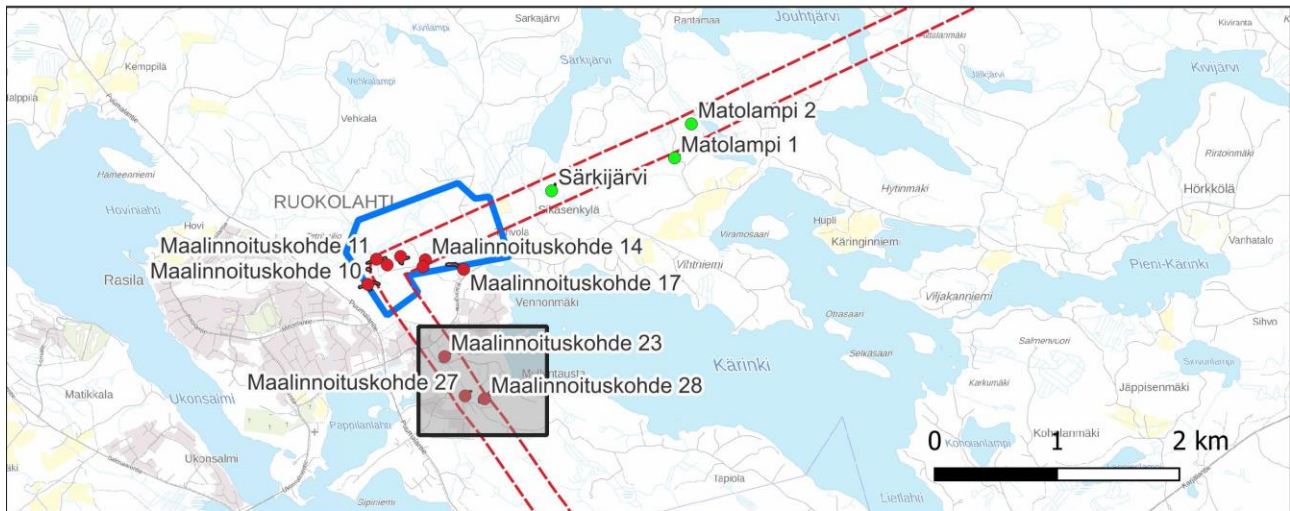
Kaukopää-Venonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 23, 1000017414, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 27, 1000017418, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 28, 1000017419, muu kulttuuriperintökohte, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Maalinnoituskohde 28, 1000017419**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** taistelukaivannot**Ajoitus:** historiallinen, moderni, II maailmansodan varustus**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6796110, I: 599470, Z:**Koord. selite:** Koordinaatit korjattu kenttämittausten perusteella (muinaisjäännösrekisterin tieto)**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Kohde on osa toisen maailmansodan aikaista puolustuslinjaa, joka sulkee Pappilanlahden ja Käringin välisen kannaksen. Taistelukaivantojen lisäksi järjestelmään on kuulunut Pappilanlahden koillisrannalla sijainnut panssarieste, jolla on suljettu silloisen päätien reitti. Kohde näkyy vuoden 1948 ilmakuvassa osin kasvipeitteettömänä ja hiekkapintaisena.

Kohde sijaitsee Ruokolahden Myllyntaustan teollisuusalueella. Juoksuhaudat alkavat voimalinjan alta ja mutkittelevat mäen päällä ja rinteellä voimalinjan itäpuolella. Kohde on säilynyt metsäalueella kohtalaisen hyvin ja on hyvä esimerkki tyyppillisestä taisteluhaudasta ampuma-asemineen. Rintamasuunta on kaakko, pohjoisosissa myös koillinen.

Inventointihavainnot:

Kohdetta ei tarkastettu, kohde on inventoitu maastossa vuonna 2022 (Maria Kaasinen)

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee voimajohtojen kohdalla.

Tarkastuspäivä: -**Digikuvat:** -**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** Harri Heinilä 2004, arkistotutkimus

Petro Pesonen 2017, inventointi

Maria Kaasinen 2022, inventointi

Ruokolahti, Matolampi 1, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6798079, I: 601023, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit tien länsipuolella olevasta korsukuopasta tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Rantamaantien molemmin puolin noin 300 metriä Matolammesta länteen pääosin tiheää taimikkoa kasvavalla hakkuuaukealla. Tien länsipuolella on korsukuoppa, ilmeisesti majoituskorsun jäännökset. Sisäosa on pohjalta kooltaan 4x6 metriä, kuoppaa ympäröi valli. Pohjalta valliin päälle on korkeutta noin 3 metriä. Korsuun on sisäänkäynti lännestä. Korsu on tiheässä kuusikossa, mutta tien itäpuolella olevat linnoitteet ovat niin tiheän kasvillisuuden peittämiä, että alueella ei uskaltanut liikkua putoamisvaaran takia. Ilmalaserkeilauskuvassa kuitenkin näkyy selvästi kolmeen haaraan jakautuva juoksuhaata, joka johtaa tuliasemiin sekä yksi kuoppa, joka lienee korsukuoppa. Kaikki puolustusvarustukset ovat notkelmassa, mikä voisi viitata siihen, että kyseessä on kenttätykistön asemat. Todennäköisesti kyseessä on Salpalinjaan liittyvä linnoite eikä ensimmäisen maailmansodan.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee noin 120 metriä etelään suunnitellusta voimajohtolinjasta.

Tarkastuspäivä: 12.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:28–29**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -

Kuva 25. Ruokolahti Matolampi 1. Korsukuoppa tien länsipuolella. Kuva etelästä. (AKDG7596:28.)

Kuva 26. Ruokolahti Matolampi 1. Tien itäpuolella oleva puolustusvarustukset olivat inventointihetkellä täysin kasvillisuuden peittämät ja alueella oli vaarallista liikkua. Varustukset erottuvat kuitenkin hyvin ilmalaserkeilausaineistossa. (AKDG7596:29)

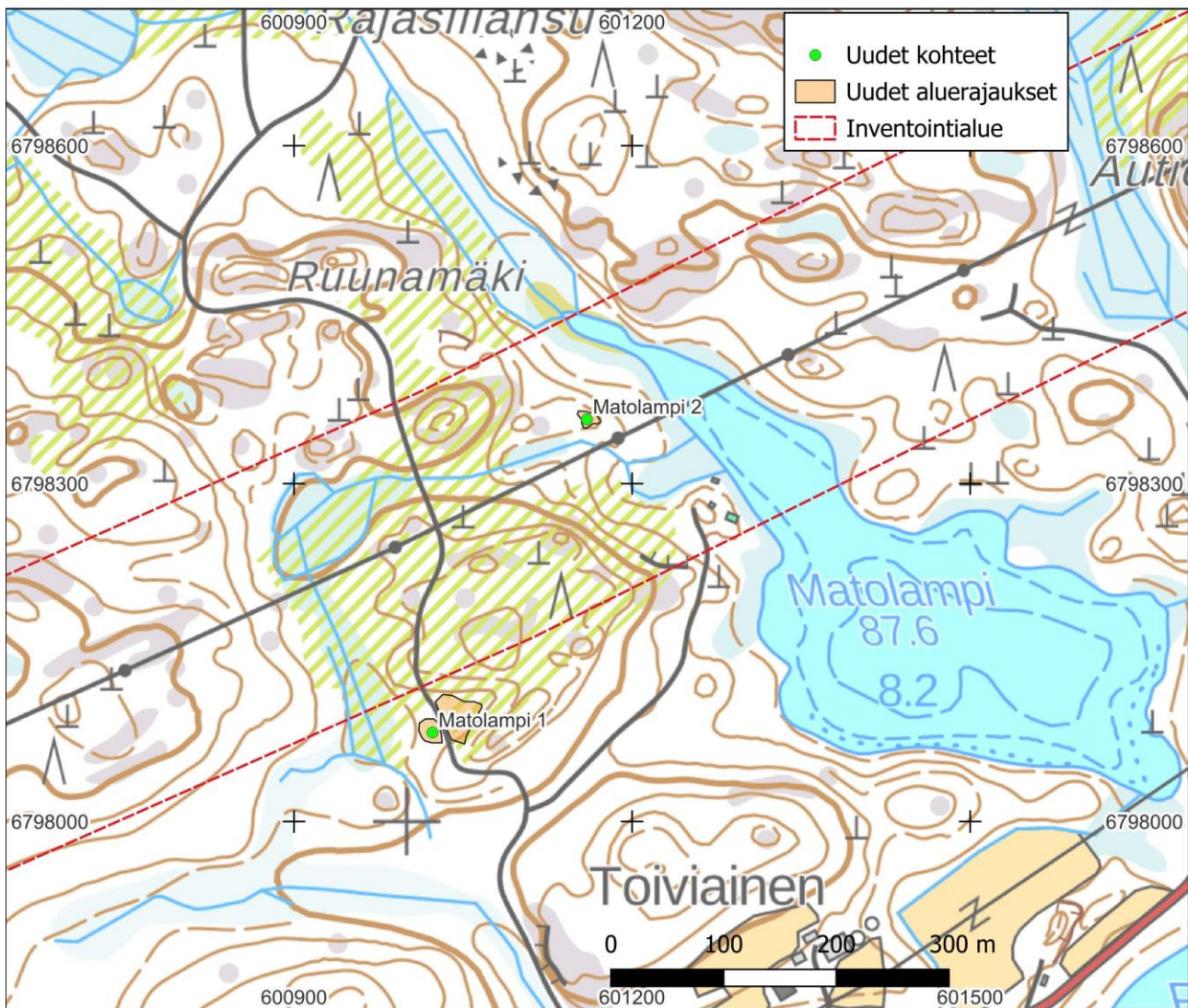

Kuva 27. Puolustusvarustukset erottuvat selvästi ilmalaserkeilausaineistossa.

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Matolampi 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni
Ruokolahti, Matolampi 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Matolampi 2, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6798357, I: 601160, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit juoksuhaudan puolesta välistä tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Matolammen länsipuolella Ruunamäestä etelään hiekkapohjaisella törmällä, noin 60 metriä rannasta. Voimajohtoauekan pohjoislaidassa ja viereisessä metsässä on parikymmentä metriä pitkä taisteluhauta, jossa on yksittäisiä ampuma-asemia. Voimajohtoauekan kohdalla taisteluhauta on tiheän vesakon ja kasvillisuuden peitossa, mutta metsän puolella on varttunutta männikköä ja hauta erottuu paremmin. Puolustussuunta on koilliseen kohti rantaa. Todennäköisesti kyseessä on Salpalinjaan liittyvä linnoite eikä ensimmäisen maailmansodan.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Kohde sijaitsee nykyisen voimajohtolinjan kohdalla ja pohjoispuolella.

Tarkastuspäivä: 12.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:27**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -

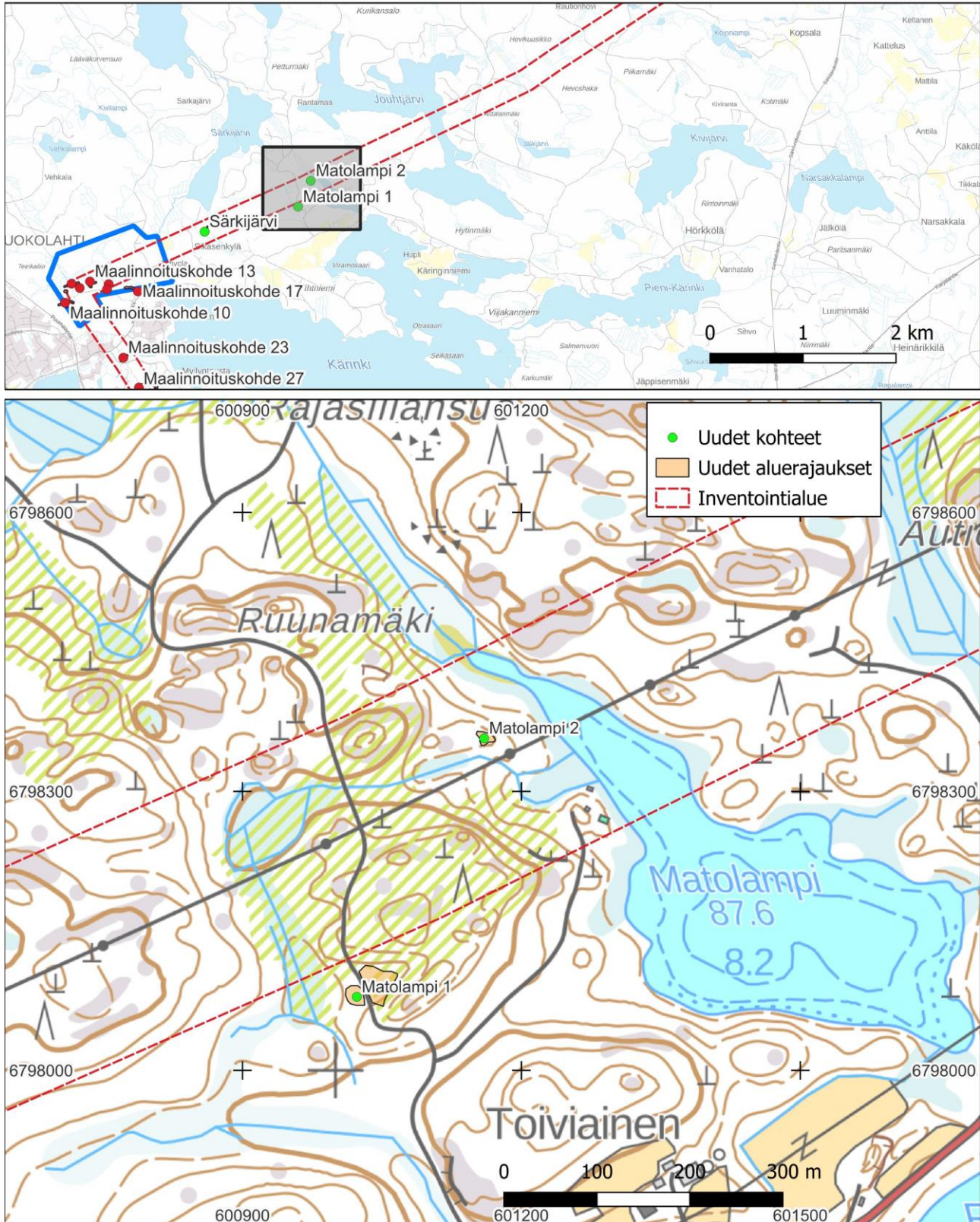

Kuva 28.AKDG7596: 27. Ruokolahti Matolampi 2. Taisteluhauta kuvattuna lännestä.

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä

Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025

Ruokolahti, Matolampi 1, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni
 Ruokolahti, Matolampi 2, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Ruokolahti, Särkijärvi, UUSI KOHDE**Muinaisjäännöstyyppi:** puolustusvarustukset**Alatyyppi:** -**Ajoitus:** moderni, 1900-luku, II maailmansodan kohde**Laji:** muu kulttuuriperintökohde**ETRS-TM35FIN:** P: 6797810, I: 600018, Z:**Koord. selite:** Gps-koordinaatit taisteluhaudan eteläpäästä tarkennettuna ilmalaserkeilausaineistosta**Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:**

Uusi kohde, ei aiempaa kuvausta.

Inventointihavainnot:

Noin 200 metriä Särkijärvestä etelään olevan mäen itälaidalla on noin 70 metriä pitkä, lounas-koillinensuuntainen taisteluhauta, jossa on ampuma-asemia, puolustussuunta on kaakkoon/itään. Taisteluhauta on maahan kaivettu, syvyys on 1–1,5 metriä, ja vallien reunustama. Taisteluhaudassa on yksittäisiä ampuma-asemia. Taisteluhaudan lounaispää on nykyisen voimajohdon alla ja koillispää noin 25 metriä suunnitellusta voimajohdosta pohjoiseen.

On vaikea varmuudella sanoa, liittyykö taisteluhauta ensimmäisen vai toisen maailmansodan Salpalinjan linnoitteisiin. Puolustussuunta on itään, joten todennäköisimmin kyseessä on Salpalinjan linnoite. Kohde on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Huomioita kohteen sijainnista voimajohtohankkeeseen nähden:

Taisteluhauta on nykyisen ja suunnitellun voimajohdon kohdalla.

Tarkastuspäivä: 12.8.2025**Digikuvat:** AKDG7596:1920**Löydöt:** -**Aiemmat löydöt:** -**Aiemmat tutkimukset:** -

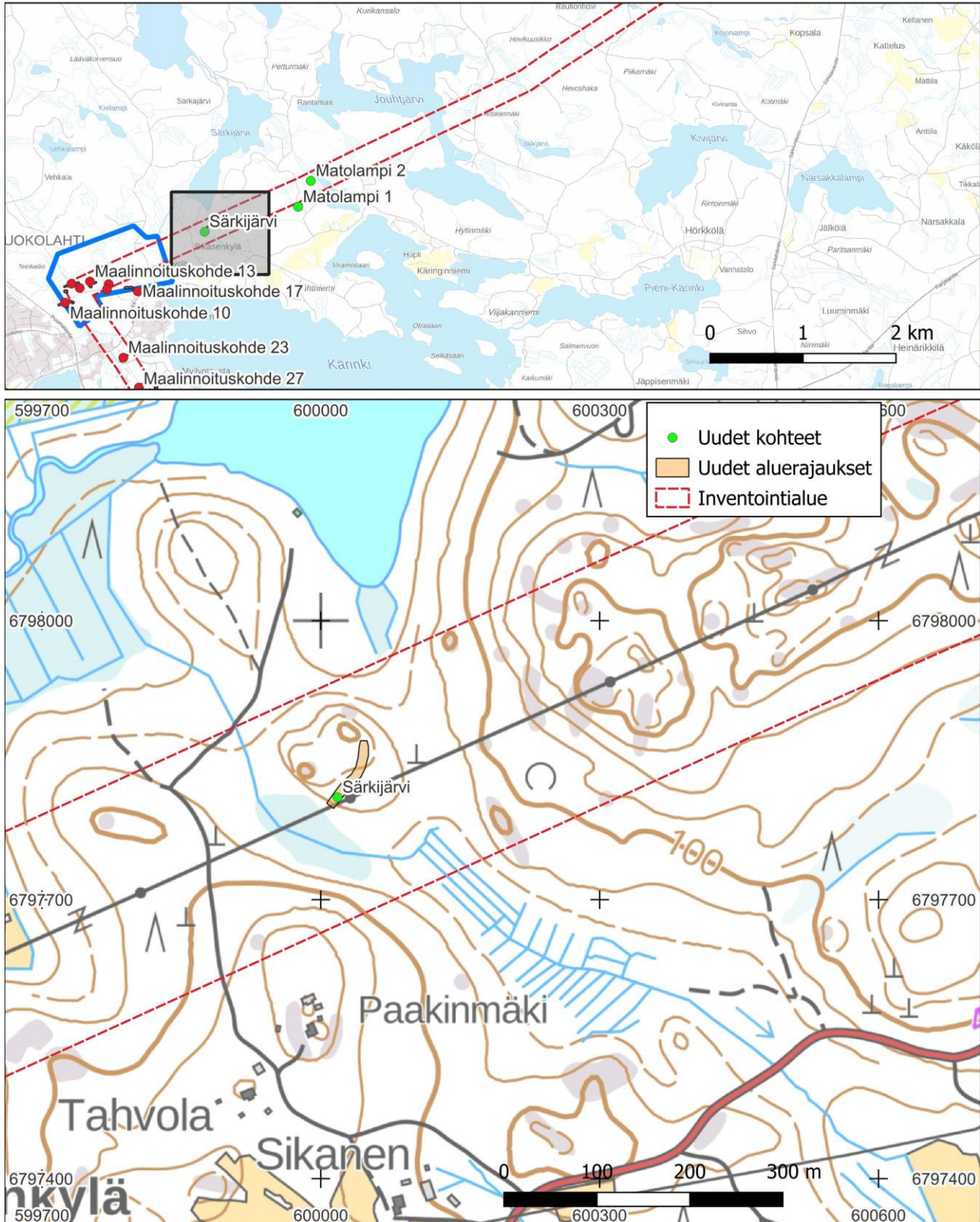

Kuva 29. Ruokolahti Särkijärvi. Juoksuhaudaa voimajohdon alla. Kuva etelästä. (AKDG7596:19)

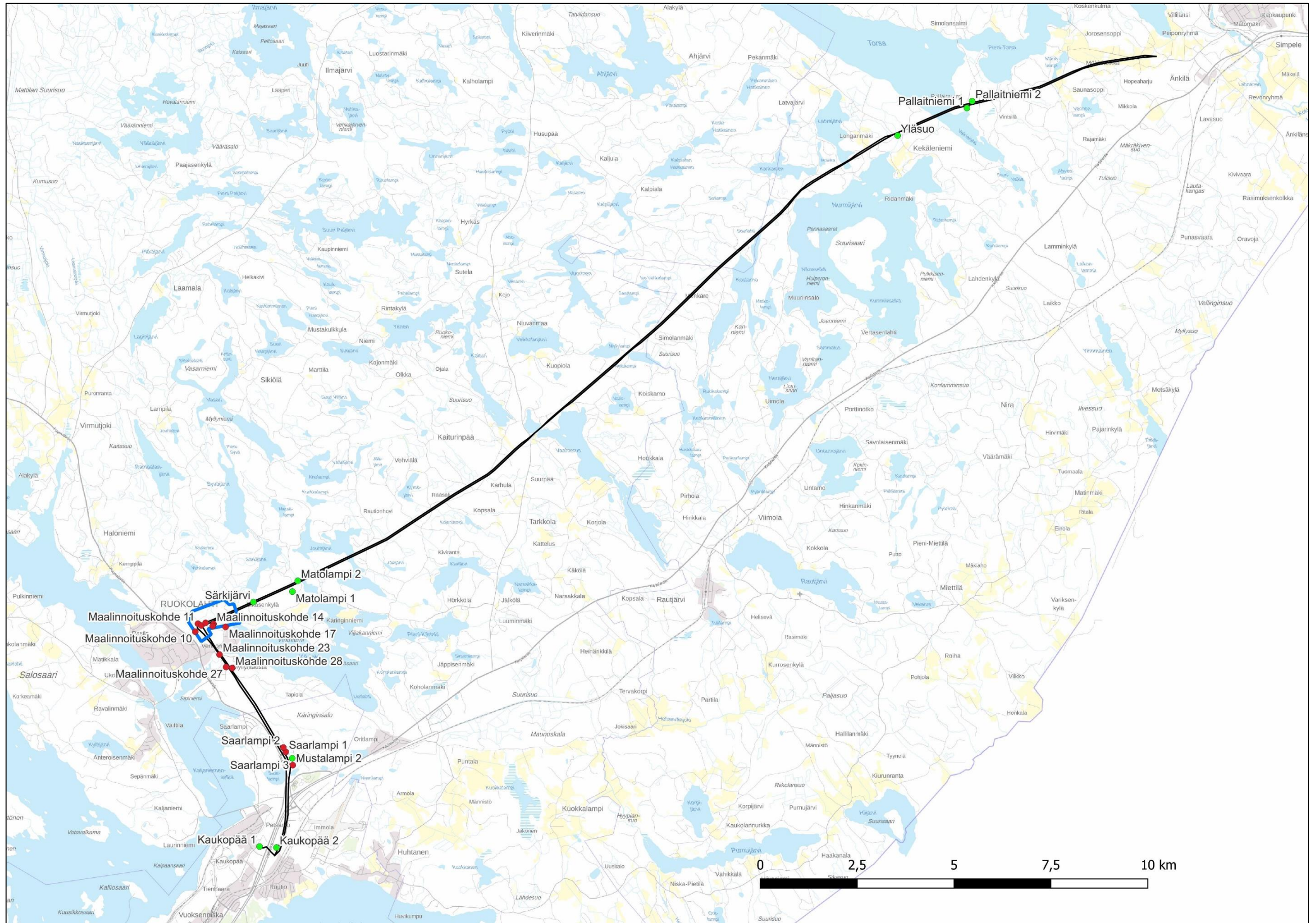

Kuva 30. Ruokolahti Särkijärvi. Juoksuhaudan pohjoisosaa. Kuva lännestä. (AKDG7596:20.)

Kaukopää-Vennonmäki-Änkilä
 Voimajohtohankkeen ja sähköaseman suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2025
 Ruokolahti, Särkijärvi, muu kulttuuriperintökohde, puolustusvarustukset, taistelukaivannot, moderni

Karttaliite 1. Kaikki inventointikohteet kartalla.

Karttaliite 2. Inventointireitti 1/4

